

አጥካው ወከደ ዮሐንስ

አጭር የሕይወት ታሪክ
(ግህ ታሪክ)

እጥካው ወከደ ዮሐንስ

አጭር የሕይወት ታሪክ

2012 ዓ.ም

አዲስ አበባ - ኢትዮጵያ
ፍሥሐ እጥካው ወከደ ዮሐንስ

ምስጋና

ይህንን ያባቱን ግክታሪክና እንዳንድ ፎቶግራፎችን ያከበትን መፅሐፍ ከማደራጀትና ከማዘጋጀት ፅድኩንና አቅሙን ከሰጠኝ ክፉክ እግዚአብሔር ክብር ምስጋና ይግባው።

እናቴና ከኩችም ቤተ ሰቦች በኖሮጃክቱ በመተባበር ሰካረጉት የሃሳብና የሞራል ድጋፍ እጅግ አመሰግናለሁ።

በሕትመቱና በዲዛይን ሥራ ጌታ መኮንን፣ ተዋሃዶ ሰቱድዮ ከክብር አመሰግናለሁ።

ፍሥሐ አጥካው ወክደ የኅንሰ

ዲሞ ማተሚያ ቤት

አዲስ አበባ

2012

መግቢያ

አባቱ አቶ አጥካው ወከደዮሃንስ በአምሳ አምስት ዓመቱ ይሠራበት ከነበረው የእርሻ ሚኒስትር ጡረታ ሲወጣ ከክጅነቱ ጀምሮ ያጋጠሙትን የተከያዩ ሁኔታዎች በጽሑፍ እንዲያሰርዝኝ በጠየቁት መሠረት ጥንቅቅ እና ቅከጥፍ ባከ መክከ በእጁ ጽፎ፤ በታይፕም አስመትቶ ወደምኖርብት አሜሪካ እገር ከኮከኝ አስከዛሬ ድረስ (ከ30 ዓመት በካይ) ይገኘው ቆይቻክሁ።

ይህንን የአባቱን የሚያስገርም ታሪክ ከጊዜ ጊዜ እያወጣሁ በግኬ ባነበውም አሁን ግን ከቤተሰብ እና ከወዳጆች ማካፈክ ጠቃሚ መስኮ ስከታየኝ በ2012 በኢትዮጵያ አቆጣጠር እናቴን፤ ወይዘሮ ሐመረ ገብረ ባድቅን ከማየት ኢትዮጵያ ስመጣ ከቆ ከቆ ፎቶ ግራፎችን ጨምረው አባቱ ራሱን እንደጻፈው ከማሳተም ወሰንኩ።

ምንም የአባቱ ታሪክ የእግዚአብሔርን ድንቅ በረከትና ረድዔት የሚያሳይ ግኬ ታሪክ ቢሆንም፤ ከዚያም ካቅ ያከ ቁም ነገር እንዳከበት ተረድቻክሁ። በተከይዞ አባቱ በክጅነቱ የቤተ ክርስቲያን አገካግኮት ትምህርት፤ እናትና አባቱን ተከይዞ ደብረ ኪባኖስ ገዳም በነበረበት ጊዜ የፋሽስት አዛዥ የነበረው ግራዚያኒ በደብረ ኪባኖስ ቀሳውስትና ወጣት ተማሪዎች ካይ ያደረገውን ግፍና ጭፍጨፋ ከመጀመሪያ ጊዜ በዓይን ምስክርነት ፅፎ ከትውከድ ማስቀመጡ ታሪኩን መዘከር ከሚወዱ ኢትዮጵያውያን ሁኩውከተኛ ነው እካክሁ።

“የደብረኪባኖስ ጭፍጭፋ” “THE DEBRE LIBANOS MASSACRE” ተብሎ የሚታወቀው ድርጊት ከእፈ - ታሪክ ተነስተው በቅርብ ጊዜ የዘገቡ የውጭ ፀሐፊዎች ቢኖሩም፤ በቦታው የነበረ፤ ከፅኑቁት በተዓምራት ተርፎ የዓይን ምስክርነቱን መፃፉ ጠቃሚ የታሪክ ዘገባ እንደሆነ አስቀድሜ ያሳየኋቸው የታሪክ ተማራማሪ የሆኑ ወዳጆቹ አስተውከዋል። በዚህም ምክንያት ፅሁፉ እንዲታተም ሲገፋፋኝ ነበር። አሁን እግዚአብሔር የፈቀደው ጊዜ ደርሶ አሁን ከሕትመት በቅቷል።

ስከ አባቱ ሳስብ ብዙ ወደ አዕምሮይ የሚመጡ ትውስቶችና መክካም ትዝታዎች ቢኖሩም በዋነነት የማስታውሳቸው እነነቴንም የቀረፁኝ ሦስት እንኳር ነገሮች አኩ። እነሱም ፦

1. አባቱ በእግዚአብሔር ካይ የነበረው ፍፁምና ጠንካራ እምነትና የነበረው ፈሪሃ እግዚአብሔር
2. ዘመድ ባዕድ ሳይክ ከሰዎች የነበረው ፍቅርና ቅን እስተሳሰብ በተቻለውም ሁኑ ከመርዳት የሚይቁጠብ መሆኑ
3. ከነ በግኬ የነበረው ፍቅር፣ ድጋፍና ማበረታታት ናቸው።

መንፈሳዊ ሕይወትና ፈሪሃ እግዚአብሔር

አባባ ከክፉነቱ ጀምሮ ከመንፈሳዊነት ያካተተ የእዚአብሔርን ማንነት በቅጡ የተረዳ ጠንካራ ክርስቲያን ነበር። በአደገባትና ዕድሜውን ሁኑ በኖረባት የኦርቶዶክስ ተዋህዶ ሃይማኖት ፍፁም የፀና የሚያወካውክ እምነት ነበረው።

በተግባርም በተክርስቲያናትንና ቀሳውስትን በመደገፍ፣ በተከይዞ ደግሞ በአደገበት በተገኘትና በኩጋ እውራጃ አካባቢ፣ ያኩትን የወይን አምባ ቅድስት ማርያም በተ ክርስቲያንና የእቲሳ አቡነ ተክክ ሃይማኖት በተ ክርስቲያን ዘመኑን ሁኑ ሲረዳ የኖረ ነበር።

ከምሳኬ አሜሪካን አገር እያከሁ ሳያቋርጥ በየጊዜው ከሚፅፍክኝ ደብዳቤዎች መካከል አክፎ አክፎ እንዲህ የሚኩ ይገኙበት ነበር፡-

“... ፍሥሐ፤ የእመቤታችን የወይን አምባ ማርያም አጥፎ እኮ እየፈረሰ ነው፤ ጣራውም ማፍሰስ ጀምሯል... እንግዲህ የምትችኩትን እድርግ...” ይህን የመሳሰለ ማሳሰቢያ ከሰካምታ ደብዳቤዎቹ ውስጥ በመካከ በግኬም ሆነ ኬኩች በተሰብና ወዳጆችን በማሰባሰብ በጥገናና በዕድሳት እንድንሳተፍ ያደርግ ነበር።

ምንም እንኳን አባባ በኦርቶዶክስ ሃይማኖቱ ጠንካራ ቢሆንም በግኬ የሚያምነውን እግዚአብሔርን ስከሚያውቀው፣ የእዚአብሔርን ሥም የሚጠሩ የካክ በተ ክርስቲያን አባካት (ካቶሊክ ወይንም ኖሮቱስታንት) እኩብሮት ነበረው።

አሜሪካን አገር ከጉብኝት በሚመጣበት ጊዜ የነበርኩበት አካባቢ የኢትዮጵያውያን በተ ክርስቲያናት በቅርብ ሰካክነበሩ እኔና በተሰበ ከምንሳተፍባቸው የፈረንጆች የኖሮቱስታንት በተክርስቲያን አብረን በመሄድ ፀኩትና ምክጃውን ከሚያውቀው አንድ አምካክ ያደርስ ነበር።

ከሰው የነበረው ፍቅርና ቅን አስተሳሰብ

አባባ ከእግዚአብሔር ያዘው ፍቅርና እምነት ዕክት ዕክት በክርስቲያናዊ ምግባር ይታይ ነበር። ትግረኞችን ከመርዳት፣ የተጎሳቁኩትን ከማንሳት ፍፁም ቸክ የማይክፍ፣ እንዳንድ ጊዜም ከራሱም ቤተሰብ አስበክሎ እስኪመስከን ድረስ ዘመድ ባዕድ ሳይክ ከክሎች ደራሽ ነበር። ይህንንም ድርጊቱን ከሕፃንነት ዕድሜዬ ጀምሮ ሳስተውከውና ስገነዘበው የነበረ ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስክ ሕይወት ሲጠየቅ፣ የእንድ ሰው ሕይወት ትርጉም በሁከት ነገሮች ካይ ብቻ እንደሚጠቃክስ በማቴዎስ ወንጌል 22፥37 ካይ ሲናገር፡-

“ጌታ እምካክህን በፍፁም ክብህ፣ በፍፁም ነፍሰህ፣ በፍፁም ሃሳብህ ውደድ፣ ባክንጀራህን (ክሎች ሰዎችን) እንደራሰህ ውደድ”። አባባም ይህንን የጌታን ቃል በሕይወቱ ሞሮ፣ በ1995 ዓ/ም እምካኩን ወዶ ሰውን ረድቶ ወደሚወደው ጌታው ተሰበሰበ።

አባትነት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ደቀ መዛሙርቱ እንደት እንፀክይ አስተምረን ብዘው ሲጠይቁት “በሰማያት የምትኖር አባታችን ሆይ” ብካችሁ ጀምሩ ብኳቸው ነበር። እኔም የሰማየን አባቱን ፍቅር፣ ደግነትና ርህራሄ ከማወቅና ከመረዳት ተምሳኬት የሚሆን ምድራዊ አባት ስክተሰጠኝ ምንኛ ዕድከኛ እንደሆንኩ አክስተውም።

አባባ ከሕፃንነቱ ጀምሮ ከየ የሆነ አባታዊ ፍቅር እያሳየኝ፣ በየደረሰኩበት ሁከ “ጎሽ የኔ ክጅ፣ በርታ” በማካት በትምህርቴም ሆነ ከትምህርት ውጭ በማደርጋቸው እንቅስቃሴዎች በሰፊው ሲያበረታታኝ የኖረ አባት ነው።

በ12ና በ14 ዓመት ዕድሜዬ የፅፍኳችውን ከሕፃን አዕምሮ የወጡ ድርሰቶችና መፅሕፍትን በወቅቱ የነበረውን ውጣ ውረድ ተቋቁሞ ማሰታወቂያ ሚኒስቴር ድረስ አድርሶ እንዲታተም ሳንሰር አስደርጎ “ይታተም” የሚክ የመንግስት ማሳተም ያከባቸው መጻህፍቶች በእጄ አኩ።

በ14 ዓመት ዕድሜዬ በአዲስ አበባ ዙርያና በመጨረሻም በአገር ፍቅር

ቴያትር ያሳየሁትን ድራማ (ደራሲ፣ ነገረዲሙሰርና ዳይሬክተር በመሆን) ከውጭ ሕዝብ ጋር አዳራሹ መጥቶ ከመጀመሪያ ጊዜ ሲያይና በጋዜጦች ካይም ፎቶግራፌን ሲያይ የተሰማው ደስታ ይህ ነው እይባክም። ከዚህም የቴያትሩን ተዋናዮች (ሁኑ የ7ኛ ክፍል ቅደሞቹ) እንድታብዝበት 50 ብር ሽክሞኛክ። (ከሽክሞቹም ጋር የላፈክኝ ወረቀት ፎቶ የኋላ ገጾች ካይ አኩ)።

በትምህርቱ፣ በሥራዬና በኑሮዬ ካገኘኋቸው ሰከቶችም የአባቱ መክካምን ቅን ሃሳብ፣ ምርቃትና ድጋፍ ሁከግዜም ተከይቶኝ እያውቅም። በሕይወትም ሰካላከፍኳቸው አንዳንድ ውጣ ውረዶች “አይዘህ ክጄ ይህም ያከፋክ፣ የምታመነው አምካከህ ይረዳሃክ” እያከ የሚያፀናናኝ ቀሪ ዘመኔን ሁኑ የሚከተክኝና የሚደግፈኝ እንደሆነ አክጠራጠርም።

ከዚህም በተረፈ ከክጅነቱ ጀምሮ ክቶ ክቶ ቦታ፣ በተከይም የተወከደበትን የተጉክትና ቡክጋ፣ የኮረማሽን አካባቢ ያሳየኝ ነበር። ከባካገር ዘመዶቹም በሣር ጎጂቸው በመደብ ካይ እየተኛሁ፣ ሥረ መሠረቱ ማን እንደሆነ እንዳከረሳው ያደረገው ሁኑ ትክክ ውክታ ነው።

በዕከተ ሰንበትና ባገኘው ጊዜ ሁኑ ወደ ቤተ ክርስትያን ይዞን በመሄድ ከእግዚአብሔር ቤት ያከን አክብሮትና ፍቅር ጠንካራ እንዲሆን የሚይፋኝ አሻራ ጥኩብን አከፋክ።

በ1970ዎች መጨረሻ አካባቢም የኢትዮጵያን ፊደካትንና የአማርኛን ቋንቋ በኮምፒውተር ከማስገባት በማድረግ ጥረት፣ ምንም የዘመናዊ ትምህርት ባይኖረውም፣ በሃሳብም ሆነ በማበረታታት አብሮኝ የነበርና ከሚያውቃቸው ሁኑ በኩራት ከማስተዋወቅ አይቆጠብም ነበር። በዚያን ጊዜ በሺኦኤና (VOA) በኢትዮጵያ ሬድዮ ያደርኩኋቸውን ቃከመጠይቆች ጊዜውን ጠብቆ ከመሰማት አክፎ በካሴት ቀድቶ ከሰዎች ያሰማ ነበር።

አጥላው ወልደ ዮሐንስ

አጭር የሕይወት ታሪክ

መቅደም

ኦዲስ ኦበባ የካቲት 20 ቀን 1967 ዓ.ም.

ለውድ ልጄ ፍሥሐ ኦግላው እንደሆነ ሰንብተሃል ጤናህን እንዴት ነው? እኛ ሁላችንም ለንተ ከማሰብና ከመናፈቅ በስተቀር በጣም ደህና ነን ቸር ሕመህክ ይመስለኝ፤ ባለፈው ጊዜ የዳፍክልኝ ደብዳቤ በህዳር ወር መጀመሪያ ገደማ ደርሶኝ እስካሁን መልሱን ያልዳፍኩልህ፤ የጠየቅኸኝን እስኪዘጋጅ በማለት ነበር፤ በደብዳቤህ እንደገለጽከው የጊዜ እጥረት ስላለብኝ በዕረፍት ጊዜ እያዘጋጀሁ ጩሮ ይኸው ሕሁን ተጠናቆልኛል።

የነገሩም መነሻ የኔን የሕይወት ታሪክ በመዘርዘር፤ በኢትዮጵያ የብሔራዊ ትምህርት ሁኔታ (ቀደም ባለው ዘመን) የነበረውን በመጠኑ የሚያስረዳ ነው፤ የጀመርኩትን ሕዘጋጃቼ ልጩን እጽፋለሁሁ በማለት፤ ሕሳቤ ስለበረ ምንም ጽሑፉ ተከታትሎ ቢደርስህ ይኸንኑ ለመግለጽ ዛሬ ልጽፍልህ ቻልኩ፤ ከሁሉም ደስ ያለኝ በራሴ ላይ የደረሰውን ማናቸውንም የኑር ሕፃም የትምህርት ሁኔታ በዓይኔ ያየሁትን በጆሮ የሰማሁትን ከሕግቶቻችንም የሰማሁትን እውነተኛ ነገር ሕዘጋጃቼ ባንተ በኩል ላሰብከው የሪሶርሶች ማሟያ ሊረዳህ በመቻሉ ነው፤ ይህም ሕንድ ሰው ለምሳሌ ለእኔ ከሕምሳ ዘመናት በላይ ባለ ጊዜ ያጋጠመውን ታሪክ ነክ የዕድሜ ጉዞ ለማስረዳትና ወደፊት ለልጆቼ የታሪክ ማሰታወሻ ለማቆየት የሚቻልበት ምክንያት ሲያጋጥመውና እጅግ ከፍ ያለ የመንፈስ ደስታ እንደሚሰጠው ይሰማኛል። ለሁሉም ጽሑፉን በካሴት ካስቀረጽኩት በኋላ በሁለት ሳምንት ውስጥ እንዲደርስህ እደርጋለሁ፤ ካሴቱን ግን እዚህ እገር የመጣው ጓደኛህ ሲመለስ ለሱ እልክልሃለሁ፤ በተጨማሪም የሕመሙን መዝገብ ቃላት (ዲክሼኔሬ) በደንብ ሆኖ ስለታተመ እሱንም ልልክልህ ሕሳቤሕሁሁ ምናልባት። ይጠቅምህ ይሆናል ትንሽ ክብደት ያለው መጽሐፍ ነው።

አጥካው ወከደ የሐንሰ

አጭር ሕይወት ታሪክ

1ኛ/ ከ1912 እስከ 1927 ዓ.ም በወከደ ቤት 15 ዓመት

2ኛ/ ከ1927 እስከ 1929 ዓ.ም በትምህርት ቤት 2 ዓመት

3ኛ/ ከ1929 እስከ 1933 ዓ.ም በጠካት ዘመን 4 ዓመት

4ኛ/ ከ1933 እስከ 1967 ዓ.ም በመንግሥት ሥራ 34 ዓመት

ቸርነቱ የሚያወሰን ከፀሐይ አግዚአብሔር እያንዳንዳችንን ሲፈጥር የተወሰነክንን ዕድሜ በምን ዓይነት ኑሮ እንደምንፈጽም፣ እሱ ባወቀ በሰጠን እድል የዚህን ዓክም የመከራና የደስታ ጉዞ ያየን፣ በሚኖሩት ካይ ያካን፣ ወደፊትም ከሚኖሩት ተሰክፈን እንገኛለን።

እኔም የዚሁ ሰክፍ ተካፋይ የሆንኩት አጥካው ወከደ የሐንሰ ከተወከድኩበት ከ1912 ዓ.ም ጀምሮ እስከ 1967 ዓ.ም ድረስ በዚህ በ55 ዘመን ውስጥ የነበርኩበትን የኑሮ አቋም የሚያስረዳ/ሕይወት ታሪክ/ከዚህ ቀጥሎ ባጭሩ ጽፌአለሁ።

ይህም አግዚብሔር በኔ በአነስተኛው ፍጡሩ ካይ ያደረገውን ተዓምራዊ ሥራ ከመግከጽ ብዬ ነው እንጂ፣ ከታሪክ የሚያበቃ ሥጋዊም ሆነ መንፈሳዊ ሥራ የፈጸምኩት ኑሮ አይደለም።

የሕይወት ታሪኩም ቀጥሎ ያከው ነው

በሸዋ ጠቅካይ ግዛት በተገኘትና ቡክጋ አውራጃ በከሰም ወረዳ ቡክጋ ወይን አምባ ቀበሌ በ1912 ዓ.ም ሰኔ 30 ቀን እሁድ በዘመነ የሐንሰተወከድኩ። የተወከድኩትም በእናት አባቱ ቤት ሲሆን በሕፃንነት ወራት የነበረኝ አስተዳደግ እንደት እንደሆነ ራሴ ባካውቀውም ዕድሜዬ ከፍ ሲከ ወከደኛ ሲያወሩ እንደሰማሁት በሕፃን ክጅ ጠባይ የሚከቀስና የመቅበጥበጥ ሁኔታ የከበትም ይኩ ነበር። ዕድሜዬ 5 ዓመት በሚደርስበት ጊዜ አጎቱ ደብተራ ምንደሴ የተባኩ የኮረማሽ ሚካኤል በተከርሰቲያን ኃካፊ ሆነው፣ ባገሩም

የታወቁና የተከበሩ ሰው ስክነብሩ፣ እሳቸው ዘንድ እንድቀመጥ ተደረገ። እሳቸውም መሸሻ የተባከ እንድ ከጅ ብቻ ስክነብራቸውና በእድሜም እኩክ ስክነብርን ከሱ ጋር እንዳድግ አደረጉ። ቤተክርስቲያኑም ቅርብ ስክነብር አክፎ አክፎ ከመሸሻ ጋር እየሄድን ፊደክ መቀጠር ጀመርን፣ እናቴም ከወይን ቶኩ ቶኩ እየመጣች ታየኝ ነበር።

እኔም ዕድሜዬ ከባካገር ኑሮ ከከብት እረኝነት፣ ከመካካከ በቂ ሆኖ ስክነብረ አባቴንና የእንጀራ እናቴን በቅንነት እያገኘኩኩ እጅግ ያመሰግኑኝ፣ ይመርቁኝም ነበር። በዚሁ ጊዜም ቢሆን እናቴ አክፎ አክፎ እየመጣች እኔን ከማየት አካቋረጠችም። እስከ 12 ዓመት እድሜዬ ድረስ በዚሁ ተግባር ያደረግሁት መከካም አገኘኩትና የተቀበኩትም ምርቃት ምንጊዜም ኪዘንጋኝ አይችኩም።

ከዚህ በኋላ እስከ 15 ዓመት ባከው ዕድሜዬ ማናቸውንም የግብርና ሙያ ያከረዳት እሠራኩሁ፣ ባንዳንድ በዓክና እረፍት ጊዜ ወደ ቤተክርስቲያን እየሄድኩ ቀደም ብዬ አጌቴ ቤት ጀምራ የነበረውን ትምህርት እቀጥክ ነበር።

ኃይሉ የተባከ የደብተራ አብተየስ ከጅ ከትምህርት ቤት ሰሄድ አስተማሪዬ ደብተራ ሀበነ እያዘዙት ያስተምረኝ ስክነብረ በየጊዜው ስክትምህርት ጠቃሚነት ያወራኛክ። እኛ ቤትም አብረን እየሄድን የኔን የትምህርት ጉብዝና ከአባቴ ይነግራቸው ስክነብረ ደስ ይካቸዋክ። ነገር ግን ሥራዬን ትቼ ሙኩ ጊዜዬን ትምህርት ቤት ከማድረግ ቤተሰቦቼም ቢፈቅዱክኝ ከከካው ሥራዬ በጣም አስብ ስክነብረ አክፎ አክፎ ካከሆነ በስተቀር ሥራ ባከ ቀን ወደ ትምህርት ቤት ከመሄድ ብቻንም የሥራው ሁኔታ የበከጠ ያሳስበኝ ነበር።

በዚህ ዓይነት ጥቂት ጊዜ እንደቆየሁ እካይ ሥሙን የጠቀስኩት ኃይሉ አብተየስ ድንገት ሳካስበው “ከትምህርት ወደ እሩቅ አገር መሄድ ስከሆነ ከኔ ጋር እንሂድ” አክኝ። እኔም ያካሰብኩት እንግዳ ነገር ቢሆንብኝም እሺ አክኩት። እንግዲያውስ እስከ ሦስት ቀን ድረስ ተዘጋጅ ብኩ አስጠነቀቀኝ። እኔም ምንም ሳካመነታና ትግር ይገጥመኛክ ብዬ ሳክሰጋ ከስንቅ የሚሆን አንዳች ነገር ሳይኖረኝ በበዓክ ቀን የምከብሰውን ኩታ ሱሪ እና ጠባብና ኮት በአንድ ከረጢት ውስጥ አድርጌ የዘወትር ክብሴን እንደከበስኩ አንድ ጋቢ በተጨማሪ ይገኝ ተዘጋጀሁ።

ኃይሉንም እንደነገ ከነሄድ አግኝቼው ከብስህን ያዝና በጧት ከቤትህ ወጥተህ ቆየኝ ሰካከኝ በተባከው ሰዓት ጠብቄው መጋቢት 4 ቀን 1926 ዓ.ም ተነሰተን እቲሳ ተክክ ሃይማኖት አድረን በማግስቱ ጉዞአችንን በመቀጠል እሩፋ ከሚባል አገር ስንደርስ የመጋቢት አቦ ዋዜማ ስክነበረ አቤቱ ክርስቲያን በዋዜማው በዓክ ካይ ተካፋይ በመሆን ከካህናቱ ጋር ግብዣ ተደርጎብን አደርን። በማዕግስቱም ታቦቱ እስኪነግሥ ድረስ ቆይተን ስክነበረ እንድናድር ስክጋበዙን እዚያው አዳር ሆነና በማዕግስቱ በጧት ተነሰተን ጉዟችንን ቀጠልን።

መንገዳችንም ጊዳና ወበሪ በተባከው አገር ስክነበረ በመንገድ ካይ በምንገዝበት ጊዜ ቤተክርስቲያን ያከበትን ሰፍራ ተጠግተን ስከምናደርግ ብዙ ችግር አካጋጠመንም። ኃይሉም ከመንገድ ስንቅ የሚሆን ዳቦ ቁኩና በሶ እንዲሁም ቁኩ በሽክቻ ይዞ ስክነበረ ከተያዘው ስንቅ ምንም ያህል ሳንነካክት በሦስተኛው ቀን ደብረ ኪባኖስ ገባን። በመንገድ ካይ እክፎ እክፎ ሲርበንና ውኃ ሲጠማን ትክክላት መንደር እየተመከከትን ሁከታችንም ወደበሩ ጠጋ ብከን በመቆም “ምንተ ሰሟ ከሚርያም” በማካት ድምጽ ሰናሰማ የመንደሩ ውሾች ሁኩ ተሰብስበው ይጮሁብናክ። ባከቤቶችም ተማሪዎች ከውጭ ቆመዋክና ተዘከሯቸው ይካኩ። እንዳንዶቹም ከቤት አስገብተው ምሳችንን አብክተው ጠካም ሰጥተውን ውሾች እንዳይነከሱን ከውጭ ድረስ ወጥተው ይሸጉን ነበር።

ደብረ ኪባኖስ እንደደረሰን ከገዳሙ አቅራቢያ የኃይሉ ታካቅ እህት የወይዘሮ ጽጌ አብተየሰ ቤት ስክነበረ ሳይታሰብ ድንገት በመምጣታችንና ወንድሟን በማግኘቷ በጣም ደስ አካት። ምንም እኔን አስቀድሞ ባታውቀኝም አባቴንና እናቴን በደንብ ስከምታውቃቸው “አይ ኃይሉ - ጉደኛ ነህ - እንዴት ይዘኸው መጣህ? እግዜብሔር ይይከህ፤ ያባቱ ቤት እንኳን ከሱ ከሚንም የተረፈ ነው፤ እኔ አውቀዋክሁ፤ አንተስ ከጄ እንዴት ጩከንክና ከቤትህ ተከየህ፤ አይ ያች ደጓ እናትህ ወከተየሰ ይህን ጊዜ ምን ትሆነው ይሆን” መቼስ ምን ይደረግ የተከከፍ ፈቃዳቸው ቢሆን ነው፤ የናትና ያባትህ አምካክ ይጠብቅህ፤ በኩ እሁንም እዚሁ ሁከት ሦስት ቀን ቆዩና ትምህርት ቤት ተጠይቆ ደህና ቦታ ይገባክ ተባከና እዚያው አደርን።

የወይዘሮ ጽጌ ባከቤትም አቶ አስፋው አባ ተሰፋ ጊዮርጊስ ዘንድ ተማሪ ይበዛክ፤ በሽታም አይታጣ፤ ከቤተ ክርስቲያኑ አጠገብ ካከው አባ ገብረ

ሚካኤል ትምህርት ቤት እንዲገባ እንጠይቅታለን አሉ። የገባነው ቅዳሜ ቀን ሰከነበረ በማዕገሥቱ አሁኑ እነሱም ቤተክርስቲያን የሚሳከሙት እዚያው ለቤተ ክርስቲያን የሚገቡትንም አብረን ልደንና አስቀድሰን እና ጋይሁ ጠበቁ ስንጠመቅ ድረስ አቶ አስፋውና ወይዘሮ ጽጌ አባ ገብረ ሚካኤል ዘንድ ልደው ጠይቀዋቸው ከጊዜው ጥቂት አሟቸው ሞሮ በተሻከች ሰዓት ታመጡታችሁ ብዘው የመከላከል መሆኑን ገነዘብን።

ኃይሉም ከመግባት የሚፈልገው ቀድሞ ከነበረበት ከዜማ ትምህርት ቤት ስከሆን እዚያው ድረስ ከኔ ጋር ሄዶ የዜማውን አስተመሐሪ ካነገጋገሯቸው በኋላ እንዲሞር ፈቅደውከት ከሚረፈያ የሚሆን ቤትም ሰጡት፤ ዱሮ የሚያቃቸውን ተማሪዎችም ሰካገኝ ደስ አከው እኔንም አስተዋወቀኝ።

በዚሁ ቀን እነ ወይዘሮ ጽጌ ቤት ተመክሰን አደርንና በማዕገሰቱ ሰኞ ጧት ዕቃችንን ይዘን ኃይሉ ወደሚሞርበት የዜማ ትምህርት ቤት ሄድንና ቀደም ብኩ ከሰጡን ክፍል አረፍን። እሱም ወዲያውኑ ትምህርቱን ጀመረ። እዚያ የሚገኘው ተማሪ ሁኩ በሙኩ የሚሞረው ዜማ ስከሆን እኔ ቀንም ሆነ ሚታ የነሱን ድምፅ በማዳመጥ ጊዜውን አሳክፍ ነበር። ሆኖም ኃይሉ በአረፍቱ ጊዜ አክፎ አክፎ ከክፍላችን ውስጥ የመጽሐፍ ንባብ ያስተምረኝ ነበር። በዚሁ ዓይነት አንድ ሳምንት ያህል ቆይቼ አባ ገብረ ሚካኤል ክጁን አምላኩን ብከዋል ስከተባክ አቶ አስፋውና ወይዘሮ ጽጌ መጥተው ወሰዱኝ። አባ ገብረ ሚካኤልም አንድ 30 የሚሆኑ ተማሪዎቻቸው መካከል ቁጭ ብከው ሲያስተምሩ አገኘናቸው። አሳቸውም እንኳን መጣችሁ አኩና - “ይኸሚ መከካም ክጅ ነው፤ ካሁን በፊት ጀምረሃል?” ብከው ጠየቁኝ እኔም በመጠኑ ነው እንጂ ብዙ አከተማርኩም አክኳቸው። “እንግዲህ ከዛሬ ጀምሮ የኔ ክጅ ነህ ትምህርትህን በደንብ ጠንክረህ መማር ነው፤ ብከው እነሱንም ምሳቸውን ጋበዟቸውና አሰናበቷቸው።

ወራቱ የሁዳይ ጾም በመሆኑ ማናቸውም ትክክም ሆነ ትንሽ ተማሪ እህል የሚቀምሰው የቤተክርስቲያን ደወክ እየሰማ ከቅዳሴ ውጭ ስከሆን ይኸንኑ አስከክምደው ድረስ ከጥቂት ቀን ተቸግረዋል። ገዳሙም በጾም ቀን ቅዳሴ የሚወጡትም በ9 ሰዓት እንጂ እንደከካው ሰፍራ አይደከም።

አስተመሐሪዬም አባ ገብረ ሚካኤል ራሳቸው የሚያስተምሯቸውና

የሚከታተኩት ወገኖች ከፍተኛ ክፍክፍ ያኩትን እንጂ እንደገና ዝቅተኛ ክፍክፍ ያኩትን የሚያስተምሯቸው ተማሪዎች በየተራ እየታዘዙ ነው፤ አካባቢውም አካባቢው፤ እኔን ግን የንባብም ሆነ የሚታ ቃክ ትምህርት አጠገባቸው ሆኖ እንድንመረምረው ማናቸውንም በቅርብ ይከታተኩኝ ነበር።

ከተማሪዎቹ ውስጥ ሥዊድን ገብረ እግዚአብሔር የተባለ የዚያው አገር ተወካዩ ሰከነበረ ከሱ ጋር እንድንገናኝ ክፍክፍ እንድንቀመጥ አደረጉን። ሥዊድንን በዕድሜ እኔ የምበክጠው ሲሆን እሱ ግን በትምህርት ይበክጠኝ ነበር።

እዚያ በገባሁ በሦስተኛው ሳምንት ከአስተመሐሪዎችን ከገዳሙ የሚሰጣቸውን ድርጉ፤ ዳቤ፤ ንፍሮ እሁድ እሁድ ሲሆን ወጥ፤ ጠካ ጭምር እየተቀበከ የሚያመጣው ክፍሉ ትምህርት ቤቱን ከቀ ሰከሄደ እኔ እየተቀበከኩ እንድንረከብ አደረጉኝ።

በሳምንት እሁድ እሁድ ወይዘሮ ጽጌ እንጀራ በወጥ ወይም ዳቦ ባገኘኝ እያደረገች ታመጣክናክች። ካስተመሐሪዎችንም የሚሰማላቸው እሷ ያመጣችው ምግብ ነበር። ከገዳም የሚመጣውን እህክና ውሃ የምንጠቀምበት እኔና ሥዊድን ነበርን እንጂ አስተመሐሪዎችን ጤና ሰከከካቸው ብዙ አይመገቡም። ሥዊድን አገሩ እዚያው አካባቢ በመሆኑና አባትና እናቱም አጋፋሪ ገብረ እግዚአብሔር ወይዘሮ አስገደች የታወቁ ባከርሰት ሃብታሞች ሰከሆኑ ከእሱ ቤት የሚመጣ በየግድግዳው የሆነ ብዙ ምግብ ነበር።

ከአስተመሐሪዎችንም ከገዳም የሚመጣው ድርጎ በየዕኩቱ ሰከሆነ ያደረውን ምግብ ሰንቅ ከከካቸው ተማሪዎች እንሰጣቸዋለን። በዚህ ግድግዳ ትምህርቱን ሰጥክ ደብረ ኪባኖስ በመጣሁ በሦስተኛው ወር ገደማ ድንገት ሳይታሰብ በትምህርት ኅሮግራም ካይ እንዳከን አባቱና ከኩችም ሰዎች እኔን ፍክጋ ድንገት ከተፍ አኩ። እኔም ከጊዜው ደንገጥኩና የናፍቆት ከቅሶ እያንቀጠቀጠኝ ሳከቅሰ፤ አባቴ “ነፍሰህ እከ ክጄ” ብኩ ሳመኝና እንደኔው ያከቅሰ ጀመር። አስተመሐሪዬም አባቴ መሆኑን ሳይጠይቁ እንዲሁ አውቀው የአባባ መምጣት ምንም ያክጠብቁት ሰከነበረ ከኛው ጋር አብረው አከቀሱ። ተማሪዎቹም ነገሩ ሰከሰገረማቸው ትምህርታቸውን ትተው እኛን ይመክኩ ነበር። ወዲያው አስተመሐሪዬ አባቴን ወደ ቤት እንዲገባ አደረጉና ከብቻቸው ጥቂት ከተነጋገሩ በኋላ ምሳ ተጋበዙ።

ከምሳ በኋላም አባቴና አስተመሐሪዬ ከብቻ ሆነው ንግግራቸውን ቀጠሉ።

እኔም ተጠራሁና እዜያው እንደቆምኩ አባቴ አስተምሐሪዬን “መርቀው ይሰጡኝ እንጅ አርሰም እንደዚህ እያዘኑ ብወሰደው እግዚአብሔርም አይወድ” አኳቸው። “እኔ አከወከድኩት፣ የወከዱት አርሰም፣ ከነተረፉ የወከደ ቢነዳ አያስጥክ የረዳ ይባላል” አኩና አስተምሐሪዬ ያከቅሉ ጀመር።

በዚያን ጊዜ አባቴ እንደዚህ እያዘኑ ብወሰደው መከካም አይደለም እንዲያውም ካገራ እሱን ፍክጋ ስመጣ ጊዳ ከሚባል አገር ስንደርስ የሱ ታካቅ ወንድም ሙኩጌታ ወከደ ዮሐንስ የተባለው ከጄ ታሞብኝ በበቅኩ ጥቂት ከተጓዘ በኋላ ሰከጠናበት መንደር ከምኔ አስተኝቼው መጥቻከሁ። አከፈቃድም ወስጄ ይህም አንድ ነገር ቢደርስበት ታካቅ ፀፀት ይሆንብኛል ብኩ ነገራቸው።

ከዚህ በኋላ ተስማሙና አባቴም መርቁ አስጥታከሁ ሰካካቸው አስተምሐሪዬ እጅግ ተደሰተው ሰከታመመው ከጅም እግዚአብሔር እንዲምረው ፀኩት እናደርጋለን አኩና አሳርገው ተሰነባበቱ። እኔም አባቴን እስከገዳሙ አፋፍ ድረስ በቅኳችውን እየሳብኩ ሽኝቼ ተመከሰኩ ከዚህ በኋላም ትምህርቴን ጠንክራ በመቀጠል ይህንንም አስተምሐሪየን በቅንነት በማገኘገኘ አንዳች ችግር ሳይደርሰብኝ አንድ ዓመት ካከፈኝ በኋላ አስተማሪ አባ ገብረ ሚካኤል በጠና ታመሙ። በቅርብ ሆኜ የሚሰታምሚችውና የምረዳቸው እኔ ብቻ ነበርኩ። ከካ ዘመድ አክነበረም። ወይዘሮ ጽጌና የሥዩም እናት ወይዘሮ አሰገደች በየዕክቴ እየመጡ ይጠይቋቸው ነበር።

ሕመሚችው እየጠናባቸው ሰከሄደ በመጨረሻ ብዙ ታመው አረፉ። የሳቸውም መሞት ከኔና ከተማሪዎቼ ታካቅ ጉዳትና ሐዘን ሆነብን። ያካቸውን ክብሰና ማናቸውም ዕቃም ሆነ መጽሐፍ ገዳሙ ሰከወሰደው ድርጎውም ሰከተቋረጠ ተማሪዎቼም ተበታተኑ። እኔንም አጠገባቸው /ባንድ ግቢ/ ጓደኛቸው የነበሩ አባ ወከደ ሩፋኤል የተባሉ መነኩሴ አይዞህ ከካ ትምህርት ቤት ፈክገን ትቀጥካከህ እያኩ ያጽናኑኝ ጀመር። እንዲሁም አባ ገብረ ሚካኤል የሚባሉ የቤተክርስቲያኑ ኪቀ ዲያቆን ትኩቅ ሰው ከጐረቤታችን የነበሩ ሰከሚያውቁኝ፣ እኔ ዘንድ ተቀመጥ፣ ትምህርትንም አቶ ወከደ ጻድቅ የሚባሉ በጣም ጥሩ አስተምሐሪ አኩና አሳቸው ዘንድ ትማራከህ በማከት ነገሩኝ። እኔም እሺ ብዬ አሳቸው ዘንድ ገባሁ።

ወዲያውም ከአቶ ወከደ ጻድቅ ዘንድ ወሰደው አገጣጠሙኝ። እውነትም በጣም ጥሩ ጉብዝ ኃይከኛ አስተመሐሪ ናቸው። የጉብዝናቸውና የኃይከኝነታቸው ዝና የታወቀ ነው። ከነሰማቸው አቶ ወከደ ጻድቅ በመባክ ፋንታ “አዝብጦ” የሚባል ሥም እውጥተውካቸው ነበር።

ማታ ማታም ቅዳሴና ኬካም ዜማ ከሚጠናበት ትምህርት ቤት አሰገቡኝ። ቀን ንባብ ከምማርበት ከአቶ ወከደ ጻድቅ ዘንድ ብዙ የታካካቅ መኳንንት ክጆች ይማራኩ። ከነዚህም አንዱ እንዳከካቸው መኮንን ነበር። ከነሱ በትምህርት እኔ ሰከምበክጣቸው እንዳከካቸውን እሁቴንና እንዲሁም አስቴር ካሳ የተባከች የፊታውራሪ ካሳ ወከደ ጊዮርጊስን ክጅ አስተመሐሪዬ እያዘዙኝ አስተምራቸው ነበር።

በዚሁ ጊዜ የነበርኩባቸው አባ ገብረ ሚካኤል ገዳም የሚሰጣቸውን ድርጎና በዕክቅናቸው የሚያገኙትን የተከየ አበክ ሁኩ እኔ ኃካፊ ሆኜ እንድቀበክ አድርገውኝ ነበር። ክብሰም በደንብ ሰከሚሰጡኝ ትግር አክነበረብኝም።

የጣኬያን ጦር በደብረ ኪባኖስ

በትምህርት በኩክ የደረሰኩበትም ደረጃ መጀመሪያ ዳዊት በሚገባ እየከከሰኩ ካጠናቀቅሁ በኋላ ንባብና የቃክ ትምህርት ቀጠክኩ። ከዚያም ዜማ ጀምሮ ትምህርቱ ደስ ብኩኝ በማካሄድ ካይ እንዳከሁ የኢጣኪያኖች የጦር መሪ ሆኖ አዲስ አበባ በሚገኘው በግራሲያኒ ካይ ኢጣኪያኖችን ተቀዋሚ በሆኑ ኢትዮጵያውያኖች እጅ የካቲት 12 ቀን 1929 ዓ.ም በምብ ተጥኩበት ቆሰኩ ሮሮ ወሬውን ሰማኝ። እነዚህም በግራሲያኒ ካይ በምብ የጣኩ ሁከት ሰዎች ደብረ ኪባኖስ ድንገት መጥተው አባ ሐና ቤት እድረገው ገዳሙም ጋብዟቸው ነበር። የመጡትም በኦቶሞኒክ እንደነበረ ተመክክተናል። እኔም ራሴ በደንብ አይቻክሁ።

በዚሁም በተጣከው የቦምብ አደጋ ምክንያት የአዲስ አበባን ሕዝብ ከፊጃ በኋላ የኢጣኪያን ጦር ሠራዊት በድንገት ወደ ደብረ ኪባኖስ መጥቶ ስክክበበን በገዳሙ ውስጥ የሚኖረው አብዛኛው ሕዝብ ቀደም ብኩ ወሬውን በመስማት በየጫካው ሽሽቶ ስከገባ እንዳሰበው ሰውን በብዛት ሳያንው ቀረ።

በዚሁ ጊዜ የተገኙትን መነኮሳት፣ ደብተሮችን፣ ተማሪዎችና ኬካውንም ባካባቢ ነዋሪ የሆነውን ሕዝብ ሁኩ ሰብሰቦ የኢጣኪያን መንግሥት እናንተን ከረዳ ነው የመጣው በማካት ከሰበከ በኋላ ከገዳሙ መርጃ ይሁን ሲክ ብዙ ገንዘብ ከሹማምንቶችም የተከየ ሽኩሞች ሰጥቶ እንድም ሰው ሳይነካ ተመክሶ ሄደ።

ከዚያን ጊዜ ወዲህ አክፎ አክፎ የኢጣኪያን ሹማምንቶች ወደ ገዳሙ እየመጡ ተጨማሪ ገንዘብ በመስጠት አዲስ ሹም በመሾም ሲያረሳሱ ቆዩና በሦስተኛው ወር የአቡነ ተክክ ሃይማኖት ትክቅ በዓክ በሚከበርበት በግንቦት 12 ቀን 1929 ዓ.ም ብዙ ሕዝብ ከያከበት ከእሩቅ አገር ሳይቀር ከክብረ በዓክ የሚሰበሰብበት ስክሆን ይኸኑ ጊዜ ጠብቆ በዓኩ በሚከበርበት ዋዜ ካህናቱና እንዲሁም ሕዝቡ በበተክርሰቲያኑ ውስጥና ግቢ በአካባቢው ጭምር እንደተሰበሰቡ በዓኩን ከሚከበር አስመሰኩና የኢጣኪያን የጦር ሹማምንቶች ሳይታሰብ ከተፍ አኩ። ወዲያውኑ እነሱ የሾሟቸውን የገዳሙን ጠባቂና የምርፋቁን ኃካፊ መጋቢውንም ጭምር አስጠርተው “ዛሬ የመጣነው የኢጣኪያን መንግሥት እዚህ ካከው ሕዝብ

ክብሩና ገንዘብ እንድንሰጥ አዞን ስከሆን በየቤቱ ያከው ሕዝብ ሁኩ እዚሁ እቤተ ክርስቲያኑ ቅጥር ግቢ በሙኩ እንዲሰበሰብ አድርጉ” ብኩ እዘዘ።

ወዲያውኑ በየትምህርት ቤቱና በየመቃብር ቤቱ ያኩት ደካሞች ሳይቀሩ ተጠሩና ሲሰበሰቡ ወዲያው መጠን የኬከው የጦር ወታደር ገዳሙንና በተከይዞ ቤተክርስቲያኑን ካፋፍ መከሰ ቀበኤውን በሙኩ ባንድ ጊዜ በመትረየስ ከበበው። ከዚያ በኋላ ማንም ሰው ካከበት ሰፍራ እንዳይነቃነቅ አስጠንቅቆ ወደ ገዳሙና ወደ ቤተክርስቲያኑ የሚገባ እንጂ የሚወጣውን ከከከኩ። ወዲያው በየከፍኩ በኢጣኪያንኛ መኪና ፀሐፊዎች ተመደቡና ማንኛውም ሰው ሥሙን ከነአባቱ የተወከደበት አገር ዘሩና የመጣበት ጊዜ ጭምር መጸፍ ተጀመረ። ኬኪቱን ሁኩ ሳያቋርጥ ሲሠሩ አደሩና በማዕግለቱም እስከ ስድስት ሰዓት ድረስ ሠርተው ወዲያውኑ የወታደር ካሚዬን እስክፈው መነኩሳቱንና ደብተራውን በቅድሚያ አሳፍረው ቀጥኩም ተማሪዎቼን በኬካ መኪና አሳፈሯቸው። እንዳንዱን ከእሩቅ አገር ከጠበክና ከበዓኩ ንግሥ የመጣውን እየመረመሩ ይከቁ ነበር። ከቤት መውጣት የሚይችኩትን ደካሞችና ዓይነ-ስውሮች እንዲሁም ከፍ ከፍ በሽተኞች እዚያው አኩበት ፈጃቸው እየተባከ ሲወራ ሰማን።

ከዚህ በኋላ መነኩሳቱና ደብተሮቹ የተሳፈሩበት መኪና ብዛት ሰፍራውን አጣበት ለከነበር ተንቀሳቅሶ ጉዞውን ጀመረ። ካንድ ሰዓት በኋላ ተማሪዎቹ የተሳፈሩበትም ካሚዬን ተከትኩ ከገዳሙ አምስት ኪሎ ሜትር ከሚርቅ ጫጋክ ከሚባክ ሰፍራ አቆመ። እዚያም ሁከት ሰዓት በካይ ከቆዩ በኋላ ከቀደም ብኩ የተሳፈሩትን 650 የሚሆኑ መነኩሳትና ደብተሮች ወደ ፍቼ ከተማ አቅራቢያ እኩተ ማርያም ከተባከው ሰፍራ ወሰዶ ወዲያውኑ በመትረየስ ፈጅቷቸው ኖሮ መጽሐፍቶቻቸውንና በደም የተከወሰ ካባና እንደጋቢ ያክ ክብሳቸውን እያመጣ ከፊታችን በተነው።

እኛም ማከቃቸውን ለከተረዳን ካሁን አሁን ያፈጁናክ በማከት ለንጠባበቅ እስከ ምሽቱ 3 ሰዓት ቆይቶ ካሚዬን ጉዞውን ወደ አዲስ አበባ ቀጠከ። ኬኪቱን ሲሄድ አድሮ ሲነጋጋ ደብረ ብርሃን ከተማ ደረሰን።

ከዚያም በአንድ የወታደር ሰፈር ውስጥ እንድንወርድ ተደረገና እንደገና ሰማችንና ዕድሜአችን ይፃፍ ጀመር። ከ18 ዓመት በካይ ያከውን ከብቻ ከ18 ዓመት በታች ያከውን ከብቻ በማድረግ ከከየ በኋላ ከ18 ዓመት

በታች ያካተተው 32 ቁጥር ስንደርስ የቀረውን ጽፎ ሳይጨርስ በቃ በቃ ብኩ ከኩቹን ተማሪዎች እዚያው አስቀረ። ወደ ደብረ ብርሃን የተወሰድነው ተማሪዎች 215 ሰከነበርን 32ቱን ከብቻ ወሰዶ ደብረ ብርሃን ሥካሴ በተከርሰቲያን በግንቡ ሥር 8 ድንኳን ተክኮ አራት አራታችንን ባንድ ድንኳን ውስጥ አስገባን። እስከዚያ ሰዓት ድረስ የሚጠብቁን ወታደሮች ካራቢኔሬ የተባኩት ሲሆን ከዚያ በኋላ ያር ባንዳ ወታደር ተቀየረና እንዲጠብቁን ተደረገ።

በዚሁ ቀን ከሰዓት በኋላ እዚያ የቀሩትን ኃይሮቻችንን ተማሪዎች በሙኩ ፈጅቷቸው ሞሮ ያንዳንዶቹን ክብሰና መጽሐፍ እያመጡ አሳዩን። ከከተማው ወጣ ብኩ በሚገኝ ጉድጓዳ ሰፍራ ካይ በመትረየስ መደብደባቸውንም የሚጠብቁን ወታደሮች ነገሩን።

ደብረ ብርሃን 6 ወር ከታሠርን በኋላ በኅዳር ወር 1930 ዓ.ም በድንገት ካራቢኔሬዎች መጥተው ከበቡን። እኛም ኃይሮቻችንን የፈጁ ወታደሮች በመምጣታቸው በጣም ደነገጥን። በዚሁ ጊዜ እኛን ትምህርት የሚያስተምሩ ከጦር ሠራዊቱም መንፈሳዊ ምክር የሚሰጡና የሚባርኩ እንደ ጳጳስ የተከበሩ ትክቅ መነኩሴ ነበሩና እነዚህን ክጅች ከፈጁቸው ነው ብኩ በኒግሯቸው ሰውዬው በኢጣኪያ የፖለቲካ ሰዎችና ባክሥካጣኖች ዘንድ የታወቁ ሰከሆን ወዲያውኑ በሬዲዮ መገናኛ እሰምተው ከሞት እንድንድንና ወደ ሞቃዲሾ ልደን እንድንታሰር አደረገ። ደብረ ብርሃን 6 ወር በታሰርንበት ጊዜ ሁከት ክጅች በሕመም ምክንያት ሲሞቱ የቀረነው 30 ብቻ ነበርን። የሚጠብቁን ያገር ባንዳ ወታደሮች በሚቀያየሩበት ጊዜ ካገራችን ከቡክጋ የተቀጠሩ የሚውቃቸው ወታደሮች ሰከገንሁ ወዲያኑ ከዘመዶቹ ክከውባቸው ሞሮ አባትና እናቱ ወንድሞቹና ዘመዶቹ ሁኩ መጥተው ከኢጣኪያኖች ሹማምንቶች እያስፈቀዱ እታሰረኩት ጠየቁኝ። እናቱም እዚያው ደብረ ብርሃን ተቀምጦ ሁኔታውን በመጠባበቅ በየሶስት ቀኑ እየመጣች ትጠይቀኝ ነበር። እንድንሞት የተደረገው ውሳኔ ወደ አሥራት ከተከወጠክን በኋላ በዚሁ ዕክት ከኪቴን አሳፍረው አዲስ አበባ ነፋስ ሰከክ የአሥረኞች ካምፕ ከሆነው ሰፍራ አስገቡን። ጧት ሲነጋ ብንመክክት የአዲስ አበባ መኳንንትና ሴት ወይዘሮ ተሰብስቦ የታሰረበት ሰፍራ መሆኑን አየን። እሥረኞችም እጅግ ብዙ ነበሩ። ከደብረ ኪባኖስ አካባቢ ካኩትም ነዋሪዎች እየተያዙ እዚሁ ታሰረው አገኘናቸው።

የትምህርት ቤት ቅደሚያ የነበረው ሥዌም ገብረ እግዚአብሔርም ከነእናቱ ነበር። አባቱ ግን እዚያው ደብረ ኪባኖስ በተያዝን ጊዜ ከደብተሮቹ ጋር አብረው ተፈጅተዋል።

ነፋስ ስኬክ ወህኒ ቤት በኢጣኪያን የነጭ ወታደሮች እየተጠበቅን 15 ቀን ከቆየን በኋላ እዚያ ካከው አሥረኛ የፈከጉትን ፈጅተው የቀረውን ወደ ሞቃዲሾ ወሰዱን። በምንቅዝበት ጊዜ ሁኩ ሕዝቡ እንዳያይ እንደ ደብረ ዘይት፣ ናዝሬት፣ ድሬዳዋና ሐረር ያኩትን ከተሞች የምናቋርጠው ኬኪት ኬኪት ነበር። ጅጅጋ ስንደርስ ግን የሱማኬ ወታደሮች ስከተረከቡን ከዚያ በኋላ ከተማ የምናቋርጠው በሣናቸውም ሰዓት ነው። በዚህ ዓይነት ተጉዞን ከአዲስ አበባ በተነሳን በ13ኛ ቀን ሞቃዲሾ ገባን። እዚያም በጣም ብዙ የሆኑ ኢትዮጵያውያን ወንዶችና ሴቶች አስረኞች አገኘን።

የወንዶቹና የሴቶቹ አስር ቤት የተከያየ ስከሆን ከባሕሩ ወደብ ከመታጠብም ሆነ ከመናፈስ ስንወጣ እንተያያክን እንጂ ተቀራርቦን እንጋገርም። ሞቃዲሾ በነበርን ጊዜ ወንዶቹ ከወህኒ ቤቱ ውጭም ሆነ ግቢ የሥራ ኅሮግራም አካል። ይህም በቢሮ ሠራተኛነት፣ በእንጨት ቆረጣና በቤት ሥራ ይህን በመሳሰለው ነው። ከዚህም በቀር ማታ ማታ ሁከጊዜ አሥረኛው ሁኩ በየአቅራቢያው እየሰበሰበ ምሕሳና እግዚአታ ያደርግ ነበር። ይኸንንም ኢጣኪያኖቹ አይከከኩም።

የምግብና የክብሥ ትግር የከም ሆኖም ብዙውን አሥረኛ በሽታ ስካጠቃው ሆስፒታልም ቢኖር እዚያው እየሞተ የቀረው እጅግ ብዙ ነው። ሲሞትም አሥረኛው ሁኩ ተሰብስቦ ዘመድ ያከውም እያከቀሰ እዚያው ከባሕሩ ዳር አሸዋ ካይ ይቀብራል፤ እኔም በጣም ታምማ በእግዚአብሔር ቸርነት ዳንኩ፣ በሕይወቴ እንዲያ ያከ ጠንካራ ሕመም አጋጥሞኝ አያውቅም።

ከሠካሳዎቹ ተማሪዎች ውስጥ ገና ስንሄድ አጋደን ካይ ዘውዲ ወንድሙ የተባከ በጣም ጥሩ ክጅ ሲሞትብን ሞቃዲሾ ከኛ በኩል የሞተ የከም።

ከአሥረኞቹ ውስጥ በየጊዜው ምሕረት እየተደረገካቸው የሚከቀቅ ነበር። እኛም አቡነ አብረሃም አስምረዋቸዋል ስከተባከ በ6ኛው ወር እንድንመከስ ተደረገ። ከኛም ጋር ምሕረት የተረገካቸው ብዙ ሰዎች ነበሩ።

ወደ አዲስ አበባ እንደመጣን ፊት ከነበርንበት ነፋስ ስኬክ ወህኒ ቤት አገቡንና

ከዚያ ወደምንሄድበት በታተኑን። እኛን ከደብረ ኪባሩ የተያዘነውን ክጅት በተከይዘ አሳፍረው እዚያው እገዳሙ ወሰዱን።

እዚያ እንደደረሰን ጣኪያን የሾማቸው የገዳሙ መምህር ተጠሩና እነዚህን ክጅት የካካቸው የኢጣኪያን መንግሥት ነው። ቀከብና ደመወዝ ክብሰም ይሰጣቸዋልና እዚሁ እየተማሩ በተክርስቲያን ያገኩት ብኩስ አስረከበን። ከያንዳንዳችንም ክብሰና በቂ ገንዘብ ተሰጠን። ሆኖም መጀመሪያ የተያዘነበትን ሰፍራ ሰናይና የጓደኞቻችንን የግፍ አሟሟት ሰናሰበው የምናየውና የምንበካው ሁኑ የደም ሰማት ሰካሳደረብን እዚያ ከመቀመጥ ፈጽሞ አክፈቀድንም። ሁካችንም በዚሁ ሐሳብ ከተነጋገርን በኋላ በየትውክድ አገራችን ከመበታተን ተሰማማን።

ጣኪያኖቹ ደብረ ኪባሩ አድርሰውን በሄዱ ማዕግሰት የቀሩት ወደየፈከጉበት ቦታ ከመሄድ ሲዘጋጁ እኔም ታደሰ ከተባከ ጓደኛዬ ጋር ሆነን ወደ አዲስ አበባ ጉዞ ቀጠልን። የይከፍ ፈቃድ ለከከክን የመጣነው በእግራችን ስከሆን በሁከተኛው ቀን ገባን። አዲስ አበባ እንደደረሰን በተቀበልነው ገንዘብ ክብሳችንን ገዛዛንና እሱም አገሩ አድላ ቃጅማ ጊዮርጊስ ስከነበረ ወደዚያ ሲሄድ እኔም ከቡክጋ የመጡ ሽንኩርት ነጋዴዎች ፈክጌ ከነሱ ጋር ወደአሬ ጉዞዬን ቀጥጬ መንገዳችን በእግር ስከሆን በፀተኛው ቀን ገባን። ከደብረ ብርሃን ከተወሰድን ወዲህ አባትና እናቱ ከኩትም ዘመዶቹ ሁኑ ኢጣኪያኖች እኛንም የፈጁን መሰከራቸው ስከመኖራችን ተስፋ ቆርጠው ስከነበረ ሳይታሰብ ድንገት ወደ ዘመዶቹ በምጣቱ ታካቅ ደስታ ተደረገ። ስከፈንጠዝያውም ወንድሞቹ ጠመንጃ ይተኩሱ ነበር። እንደት ሞተ የተባከ ሰው ተገኘ በሚከት ሕዝቡ ሁኑ የእግዚአብሔርን ተዓምራታዊ ሥራ አደነቀ።

ከዚህ በኋላ አገር ቤት ጥቂት ጊዜ እንደተቀመጥኩ ጣኪያን የቡክጋን አርበኞች በመፈከግ የሕዝቡን ቤት በሙኩ እያቃጠከ ቦምብ እንደ በረዶ በሚዝነም ሰውን ሲያሰቃይ ነበር። ታካቅ ወንድሜም ሙኩጌታ ወከደ ዮሐንስ ከአርበኞች ዘንድ ስከነበረ ከከኩት ብዙ ሰዎች ጋር ተይዞ በመትረየስ ደበደቧቸው።

እኛም ሴቱ ሳይቀር ወደጫካ እየሸሸን አዳራችን ጭምር አዳር ውስጥ ነበር። አከፎ አከፎ ፀጥታው ረጋ ሲከ አቶ ትርፌ የተባከ የፀሐፌ ትእዛዝ

ወደ መስቀክ መሬት ኃካፊ ወረቀት እንድጽፍከት በየጊዜው እየጠየቀኝ እጽፍከት ነበር። እሱም አዲስ አበባ በመጡ ጊዜ በጽሕፈት ሥራ የሚረዳው መሆኔን ነግሮአቸው ጠይቀውና ይዘኸውና ብከውት ፍሮ አዲስ አበባ እንድንሄድ ስከጠየቀኝ እኔም በዚያን ጊዜ የነበረው ያገር ቤት ኑሮ በኢጣኪያኖች ምክንያት አስቸጋሪ ስከበረ እሺ ብዬው አባቴን ተሰናብቼ አብረን መጣንና ከክቡር ጸሐፊ ትእዛዝ ወክደ መስቀክ አገናኝኝ። አኳኋኔን አከባበሩ የከተማ ሰው ይመስክ ስከበረ እሳቸውም በደስታ አነጋገሩኝና ባክደረባም ተሰጠኝ።

ወዲያው ከሙከራ እንዳንድ ወረቀት እንድጽፍ አደረጉኝ። የሥራዬንም ሁኔታ በታካቅ ማስተዋክና ዘደ ይመክቱ ጀመር። በኋላም አቶ ትርፌ ወደ ቡክጋ በሚመክሰበት ጊዜ እኔ እሳቸው ዘንድ እንድቀር ተደረገ።

ቀደም ብኩ በኢጣኪያኖች የደረሰብኝን መከራና ስቃይ በዝርዝር ስከገክጽኩካቸው በጣም አዘኔ። ከዚያ በኋላ ማንኛውንም ሥራ ቶኩ ስከከመድኩት ከፀሐፊነቱም ኬካ ከቤተሰቡ ሁኩ ኃካፊ አደረጉኝ። ወደ አዲስ አበባ ይዞኝ የመጣውም አቶ ትርፌ አገር ቤት እንደደረሰ በድንገት ታሞ መሞቱን ሰማኝ።

በዚሁ ጊዜ አባቴ እኔን ከማየት አዲስ አበባ መጥቶ ነበርና የቡክጋን መሬት እሱ ኃካፊ ሆኖ እንዲጠብቅካቸው አደራ ሰጡት። እኔም ሥራዬን እያሻሻክኩ ሳገከግክ ክቡር ፀሐፊ ትእዛዝ ወክደ መስቀክ እንደ ከጆቻቸው አድርገው በመመክከት ይወዱኝ ይመርቁኝም ነበር። በዚህ ዓይነት ካጠገባቸው ሳክከይ በቅንነት እያገከገክኳቸው ከቆየሁ በኋላ ጠካት አገራችንን ከቆ ወጣ።

ወዲያው ጌቶች ፀሐፊ ትእዛዝ ወክደ መስቀክ የሕዝቡን ጉዳይ እየተቀበኩ ከጃንሆይ በማቅረብና በማስፈፀም እንዲሠሩ በተሾሙ ጊዜ እኔም በዚሁ ክፍክ ተመድቤ የባከጉዳዮችን ጥያቄ ባጭር ቃክ እያዘጋጀሁ የርስትና የገንዘብ ዳረቡት መዝገብ እንድይዝ ተደረገ።

አባቴም በዚሁ ዓመት ሐምሌ 21 ቀን 1933 ዓ.ም ስካረፋ ከክቅሶ አገር ቤት ሄጄ ተመክሰኩ።

በመንግሥት ሥራ ካይ ያገኘባቸው ክፍኮች

1ኛ/ ከ1933 ዓ.ም እስከ 1934 ዓ.ም በሕዝብ ጉዳይ ሚኒስቴርና
ሚኒስቴሩ ጽ/ቤት የባለጉዳዮችን ጥያቄ ባጭር ቃል ማዘጋጀት፤
የርስትም ሆነ የገንዘብ ዳረጎች መዝገብ መያዝ፤

2ኛ/ በ1935 ዓ.ም ባገር ግዛት ሚኒስቴር በፀሐፊነት እንዲሁም በሸዋ
ጠቅላይ ግዛት የመዝገብ ቤት አቋም ምክትል ኃላፊ፤

3ኛ/ ከ1936 እስከ 1940 ዓ.ም የሕግ መመሰጃ ምክር ቤት
ኅፈዜዳንነት ከቆ ጽሐፊ፤

4ኛ/ በ1941 ዓ.ም የነፃነት ማተሚያ ቤት ሥራ አስኪያጅ፤

5ኛ/ ከ1942 ዓ.ም እስከ 1967 ዓ.ም በርሻ ሚኒስቴር በከፊ ከቆ
ክፍል በኃላፊነት፤ ይህም፡-

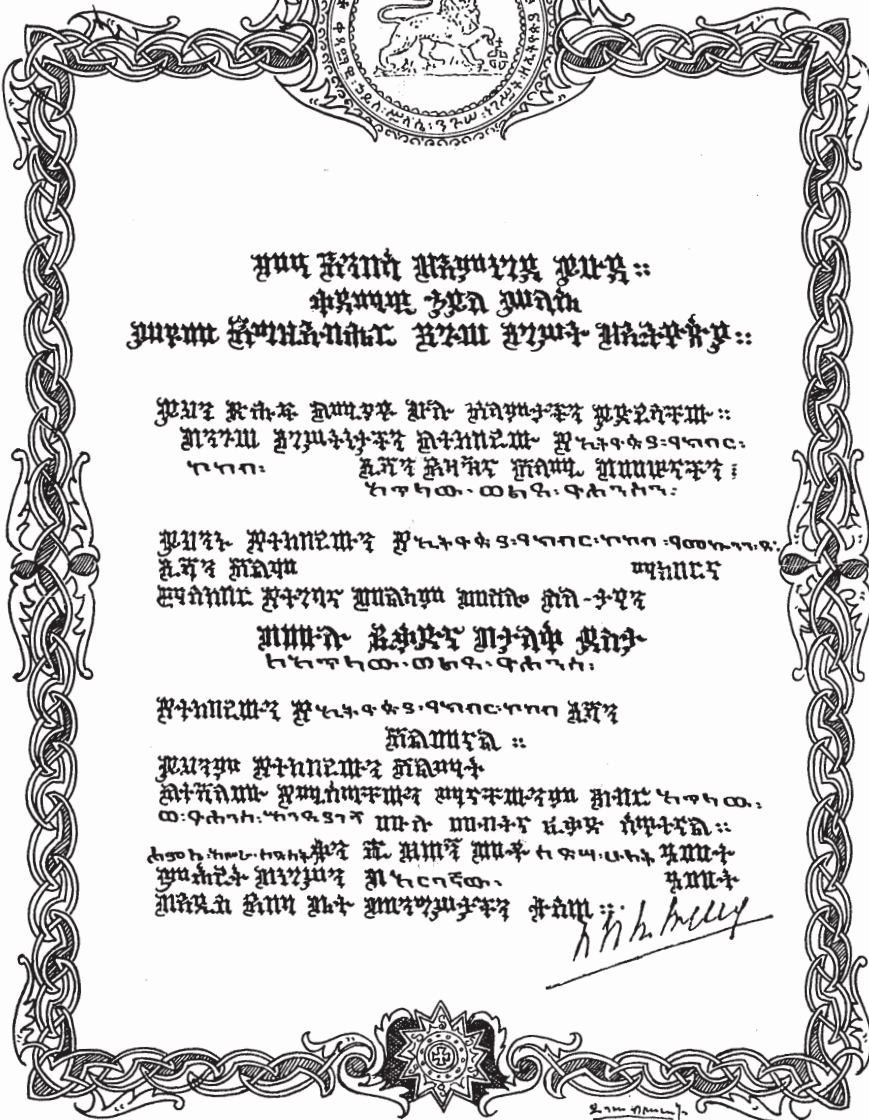
ሀ/ ከ1942 እስከ 1945 ዓ.ም በአምቦ ከፍተኛ እርሻ
ትምሕርት ቤት አድሚኒስትሬተርነት፤

ከ/ ከ1946 እስከ 1950 ዓ.ም በክብት ርቢ መምሪያ
ምክትል ዋና ዳሬክተርነት፤

ሐ/ ከ1950 እስከ 1960 ዓ.ም የሚኒስትሩ ከቆ ጽሐፊነት፤

መ/ ከ1960 እስከ 1967 ዓ.ም በደን ከሚትና ጥበቃ መምሪያ
በዲሬክተርነት፤

ከዚህ በካይ እንተገኘው በጠቅላላው 34 ዓመት አገልግሎት፡፡

አጥላው ወልደ ዮሐንስ

ስከ ክደትና ጋብቻ አጭር ማስታወሻ

1ኛ/ አጥካው ወከደ ዮሐንስ በ1912 ዓ.ም ሰኔ 30 ቀን ተወከደ፤

2ኛ/ ሐመረ ገብረ ጳውሎስ በ1926 ዓ.ም የካቲት 16 ቀን ተወከደች፤

3ኛ/ የአጥካውና የሐመረ በቁርባን የተከከሉ ጋብቻ በ1940 ዓ.ም የካቲት 7 ቀን አዲስ አበባ ገብርኤል ቤተክርስቲያን ተፈፀመ።

የክጆች ክደትና የትምህርት ደረጃ

1. ፍሥሐ አጥካው - በዚህ ዓመት ማከትም በ1967 ዓ.ም. የማስትሬት ዲግሪውን ያገኛል።
2. ፀሐይ አጥካው - በ1968 ዓ.ም የባችለር ዲግሪውን ትቀበላለች።
3. ሠናይት አጥካው - በ1967 ዓ.ም በዩኒቨርሲቲ የመጀመሪያ ዓመት ተማሪ።
4. አማከከች አጥካው - በ1967 ዓ.ም በዩኒቨርሲቲ የ2ኛ ዓመት ተማሪ።
5. ደምሰው አጥካው - በ1967 ዓ.ም የ12ኛ ክፍል ተማሪ።
6. እጅግ አየሁ አጥካው - በ1967 ዓ.ም. የ10ኛ ክፍል ተማሪ።
7. ዮሐንስ አጥካው - በ1967 ዓ.ም የ9ኛ ክፍል ተማሪ።
8. ሥምረት አጥካው - በ1967 ዓ.ም የ8ኛ ክፍል ተማሪ።

እግዚአብሔር በቸርነቱ ባርኮ ቀድሶ የሰጠን ክጆች ከዚህ በኋላ ሰማቸው የተጠቀሱት ሲሆኑ፤ እነሱም በጤና - በትምህርት፤ የተሟላ አቋም አካቸው።

በዚህም ምክንያት እኛ ወከጆች የሚሰማን የመንፈስ ደስታና የምናቀርበው የእግዚአብሔር ምስጋና መጠን የከከው ሆኖ ይገኛል። በመንፈሳዊም ሆነ በሥጋዊ አስተዳደር ትምህርት የቱን ያህል እንደሚጠቅም በመገንዘብ እኔ አዲስ አበባ አስራ ካይ ከነበርኩበት ዘመን ጀምሮ በየጊዜው ወደኔ ዘንድ እየመጡ በማደግ የትምህርት ዕድል ያጋጠማቸው ወንድሞቼ እህቶቼና ዘመዶቼ ከዚህ ቀጥሎ የሚገኙት ናቸው።

1. ኃይለ መስቀል ወከደ ዮሐንስ - ትምህርቱን ከተከታተከ በኋላ አቋርጦ ሥራ የያዘ።
2. ከገሰ ወከደ ዮሐንስ - ትምህርቱን በሚገባ አጠናቆ የዶክተሬት ማዕረግ አገኘ።
3. ደብራሁ ወከደ ዮሐንስ - ትምህርት ጀምሮ በትዳር ምክንያት ያቋረጠች።
4. ውቤ ማነህ - 12ኛ ክፍል ድረስ አጠናቆ ሥራ የያዘ።
5. ውድነሽ ይርጋ - የኤክሜኒታሪ ትምህርት ተከታትላ ሥራ የያዘች።
6. አስካከ ኃይለ ማርያም - የኤክሜኒታሪ ትምህርት ተከታትላ በሥራና በትዳር ምክንያት ያቋረጠች።
7. አክኪቡ በቀከ - የኤክሜኒታሪ ትምህርቱን ተከታትሎ ሥራ የያዘ።
8. ማንጉዳይሽ ታደሰ - የኤክሜኒታሪ ትምህርት ተከታትላ በትዳርና በሥራ ምክንያት ያቋረጠች።
9. ምንዳ ምንደሲክ - ትምህርት ጀምሮ በማቋረጥ ወዳገር ቤት የተመከለ።
10. ተረፈ ግካግኤ - ትምህርት ጀምሮ በማቋረጥ ወዳገር ቤት የተመከለ

ክዕክናው የሚይወሰን ፈጣሪያችን በያንዳንዳችን ካይ የሚያደርገው ታሪካዊና ቸርነት የተመካበት ሥራ በሰው እንደበት ተነግሮ እያክቅም። ውክታው የሚከፈል በሆነ በምን ዓይነት ኪታሰብና ኪገመት ይችካክ? - የኛ አቅም እንዲሁም በደፈናው፣ ከመንግሥትህ ሕክፈት፣ ከሥክጣንህ ሽረት፣ ከቸርነትህ ወሰን - የኬክብህ ኃይልና ዘክዓከማዊ አምካክ እያኩ ማመስገን ብቻ ስከሆነ ኬካ የምንሰጠው ዋጋ የምንከፍከው ውክታ የከም።

ማንኛውንም ሥራ አነሳሰቶ ከሚያስጀምር፣ አስጀምሮ ከሚያስፈፅም አምካክ ክብር ምስጋና ይድረሰው። አሜን

በብሔራዊ ቋንቋ በአማርኛ ፊደል ስከሚሰጠው ትምህርት አቋምና ደረጃ ከዚህ ቀጥሎ በመጠኑ ተጽፎአክ።

ረጅም ከሆነ ዘመናት የቆየው የኢትዮጵያ የትምህርት አቋም መሠረቱ ግዕዝ ሆኖ ቋንቋው አማርኛ ሲሆን ግዕዝ በትምህርት የሚገኝ ነው። የኢትዮጵያ ፊደል ቀደም ብኩ በነበረው ዘመን በሙኩ ግዕዝ ሲሆን አማርኛ ብሔራዊ ቋንቋ ሆኖ ከተሰፋፋ በኋላ ከአማርኛ አነጋገር ተሰማሚ የሆኑ ተጨማሪ ፊደሎች ከዓረብኛ

ተተርጉመው በመግባት በአገልግሎት ካይ ይገኛሉ።

እነዚህም ከምሳኤ ሸ፣ ቸ፣ ኘ፣ ሸ፣ ገ፣ ጀ፣ ጩ በማከት በቅፅክ የሚገቡ ናቸው። እነዚህ ከመግባታቸው ቀደም ብኬ ማናቸውም ጽሑፍ የሚከናወነው በግዕዝ ነበር። አማርኛ ብሔራዊ ቋንቋነቱ ከተረጋገጠ በኋላ ግዕዝ እየተዳከመ ሄደ። አማርኛ ተስፋፍቶ ይገኛል። ሆኖም ኢትዮጵያ ከፍ ከፍ ቋንቋ ተናጋሪ ጎሳዎች የሚገኙባት አገር እንደመሆን አማርኛ የሚይናገሩ ብዙ ጎሳዎች ይገኛሉ።

ከምሳኤ ከብዙ በጥቂቱ ኦሮሚኛ፣ ትግሪኛ፣ ጉራጌ፣ አገው፣ ሶማሌ፣ አዳክ፣ ወካዋ፣ ጉደካ፣ ከፋ፣ ኪኬ፣ ሲሚራ፣ ኪከሶ፣ ባኩና ካካም ይህን የመሳሰሉ ብዙ አኩ። እነዚህም ቢሆኑ የሚጠቀሙበት በአማርኛ ፊደል እንጂ ከካ ፊደል የካቸውም።

የኢትዮጵያ ታሪክ ከውጭ አገር ቋንቋ በተከይዘው ከዓረብኛ የተገኙት የታሪክ መጽሐፍ በየገዳማቱና በታሪክ ነገሥታትም የተጻፉት በግዕዝ ቋንቋ እንደነበር አዋቂዎች ይናገራሉ። ቀደም ብኬ በነበረውም ዘመን ትምህርት እንዲሰፋ ከማድረግ ይክቅ የየመኳንንቱና የየባካባቱ ክጅ በቤተ መንግሥት አስተዳደር እየተመከመከ የሲቪክም ሆነ የወታደርነት ሹመትና ማዕረግ እንዲያገኝ ካካው ሕዝብ ደግሞ የየሻከቃው ጭፍራ ሆኖ ባገር አገዛዝና በወታደርነት እንዲኖር ማድረግ የመንግሥቱ አሰራር ከማድ /ፖኪሲ/ ለከመሆኑም ይነገራል።

ትምህርት ከመማር የተፈጥሮው ፍካጎት የገፋፋው በገዛ ፈቃዱ ከወካጆቹ ቤት በመኩብከክ ቤተ ክርስቲያን ወዳክበት ሄዶ ፊደል በመቀጠርና ንባብ በመማር ጠንክር ብኬም የቀጠከው ዜማ ወይም ቅኔ ትምህርት ቤት በመግባት ይማራል። እንጂ መንግሥት ወይም ሕዝቡ ያቋቋመው ትምህርት ቤት እያገኘም። ምግቡንም በየቤተ ክርስቲያኑ ተጠግቶ በማገኘቱና አብዛኛውንም ጊዜ ሕዝብ በሰፈረበት መንደር እየዞረ በመከመን የሚያገኘውን ተሰፋ አድርጎ በመኖር ነው።

ሀብታም የሆኑ አንዳንዶቹም ከክጅቻቸው የንባብ አስተመሐሪ አቤታቸው በመቅጠር ወይም ስንቅ እየሰጡ ትምህርት ካከበት ሥፍራ በመካከ ይማራሉ። ሆኖም አብዛኛው ተማሪ ኪማር የሚችከው ከምኖ በመብካት ለከሆነ ይህ እንደ ነውር ሆኖ አይቆጠርም። ከትምህርት ቤቱ ዋጋ አይጠየቅም ነፃ ነው። ከአስተመሐሪዎቹ ግን አንዳንድ ጊዜ የጉክበት አገልግሎት ይበረክታሉ።

የትምህርቱም ደረጃ የሐዲስና የብኩያት መጻሕፍት ትርጓሜ መምህርነት ድረስ የሚወሰደው ትምህርት እንደ ነጮራሽነት የሚቆጠር ነው። በጣም ታካቅ ትምህርት ነው። ይኸንንም አጠናቆ ከመመረቅ አስከ አርባ ዓመት ይፈጃል።

በኢትዮጵያ የዚህ ዓይነት ከፍተኛ ትምህርት የሚሰጥባቸው አገሮች በቅኔ በኩክ በጎጃም ዋሽሬና በጌምድርም ዋድካና ደካንታ በሚባሉት አገር ውስጥ በዜማ በኩክ ደግሞ አብዛኛውን ጊዜ በበጌምድርና ሰሜን ክፍክ አገር በተከይደም በተከፈሉም የተባከው የድን ዜማ መመረቂያ ሰፍራ ስከሆነ የዜማ ትምህርት የሚጠናቀቀው በዚህ በሰሜን ክፍክ አገር ነው።

የመጽሐፍት ትርጓሜ ትምህርት የሚገኝባቸው ክፍክ አገሮች፣ ጎጃም፣ በጌምድር፣ ሰሜን ወኩ፣ ትግሬና እንዲሁም ሸዋ ጭምር ናቸው።

ከፍተኛ ትምህርት የተማሩ ሰዎች የሚሰጡት ጥቅም በቤተ ክርስቲያን አስተዳዳሪነት፣ በአስተምሐሪነት፣ በቤተ መንግሥትም በኩክ የሕግ መጽሐፍትን በመተርጎም ሥራ ካይ በማዋክ እያቀናበሩና እያሰረዱ ይሰራሉ።

ከምሳኤ እንደ ፍትሐ ነገሥት ያኩትን የወንጀልም ሆነ የፍትሐ - ብሔር ጉዳይ አጣምረው የያዙትን እንደያግባባቸው ከግዕዝ ወደ አማርኛ ከመተርጎም በየነገሥታቱና በየመሳፍንቱ ዘንድ ከሚሰረዱትና ትክክክኛውን ዓካማ እንዳይሰት በማድረግ ያገኘግካሉ። ካገኘግኩታቸው ርስት ጉክትና ገንዘብ ይሰጣቸዋል።

በተማሪውና በአስተማሪው መካከል ያከው ክፍነት በጣም ሰፊ እንደነበረ በአፈጻጸሙ ከመረዳት ይቻላል። የተማሩት ባከተማሪው ካይ ጉዳት ይፈጽሙበት ነበር። ከምሳኤ አንድ አባት ብዙ ክጆች ትቶ በሞትና ክጆቹ የሚያድጉበት ከብት እህክ ቢኖረውም በክጆቹ ማሳደጊያ ተዝካር መውጣት አከበት በማካት እህኩንና ከብቶቹን ከክጆቹ እፍ በመንጠቅ ተዝካር አስደግሰው በሙብካት አሳዳጊ አባት ካሉት ክጆች ርህራሄ እያደርጉም። በሽተኛውንም ወተት የጠጣህ እንደሆነ ትኩረት ወተት ጠጥተህ ከምትድን መሞት አከብህ እያኩ ስከሚገዝቱት ሕዝቡም የተማሩትን ሰዎች ቃክ እከብሮ በመስማት ብዙ ጉዳት ይደርስበት እንደነበረ ይነገራል። ከዚህም በተቀር በዓክ በሚብዛትና የሥራውን ጊዜ በማሳነስ በበዓክ እትሰሩ የሰራችሁ እንደሆነ የእግዚአብሄር ቁጣ /መዓት/ ይደርስባችኋል በማካት እያወገዙ ያስቸግሯቸው ነበር። ከቶውንም የቤተ ክህነቱ ክፍክ በመንግሥቱ ዘንድ ተደማጭነት ያከው ስከሆነ የበዓክ ሻሪ የተባከ ደንብ እንዲቋቋም አስደርገው ሰርቶ ነዋሪውን ሕዝብ እያስከሰሱ ቅጣት እንዲደርስበት ያስደርጉታል ይባላል።

በትምህርት ችሎታ ያከው የሹመት ደረጃና የማዕረግ ሥም በምንኩስናና በደብተርነት በኩክ ክፍነት እካቸው። በምንኩስና ማዕረግ ያከው ከፍተኛው የሹመት ደረጃ ርዕሰ ኪቃነ ጳጳሳት ወጋግተርያርክ፣ ኪቃነ ጳጳስ፣ ጳጳስ፣ እጴስ

ቆጶስ፣ ቆሞስ ሲሆን በደብተርነት ማዕረግ ያከው ደግሞ በቤተ ክርስቲያን አስተዳዳሪነት ኪቀ ኪቃውንት ንቡረ ዕድ፣ መካከ ገነት፣ መምህር ወይም አከቃ፣ ኪቀ ጠበብት፣ ርዕሰ ደብር፣ አጋፋሪ፣ ቀኝ ጌታ፣ ግራ ጌታ፣ ቄሰ ገበዝ፣ ኪቀ ዲያቆን እየተባከ የሚሰጥ ሹመትና ማዕረግ ነው።

ወካጆች ቀደም ብኩ በነበረው ዘመን ክጆቻቸውን ከማስተማር የነበራቸው ፍካኔት በጣም አነስተኛ ነበር። ምክንያቱም ከትምህርት ጥቅም ይከቅ በከማዳ ከሚጠቀሙበት ከእርሻና ከክብት ርቢ ሥራ ቅድሚያ ስከሚሰጡ ክጆቹ የርሻና የክብት እረኝነትን /ጥበቃን/ ሥራ ጠንክረው እንዲከምዱ ያደርጓቸዋል። የኑሮአቸውንም አቋም በዚህ እንዲመሠርቱ እንጂ ወደ ትምህርት ቤት ሄደው እንዲማሩ አያደርጉም።

ሆኖም እንዳንዶቹ ክጆች በተፈጥሮአቸው የትምህርት ፍካኔት አያደረባቸው ከቤተሰቦቻቸው በመኮብከክ ጠፍተው እየሄዱ ትምህርት በሚሰጥበት ሰፍራ ይሚራኩ።

ግብሩ የቤተክርስቲያን ማደሪያ የሆነ መሬት ያካቸው እንዳንዱ ሰዎች ወንድ ክጅ ሲወከዱ የቤተ ክርስቲያን ግብር በአገክግኩት እንዲገብርካቸው ከማድረግ የሚያስተምሩ አክፎ አክፎ ይገኛኩ። የካህን ክጅ ከሆነ ግን በአባቱ እግር ከመተካት ሲባክ እንዲማር ያደርጉታል።

አ.አ የካቲት 20 ቀን 1967

ከውድ ክጅ ፍሥሐ አጥካው፤ እንደምን ሰንብተሃል ጠናህን እንደት ነው? እኛ ሁካችንም ካንተ ከማሰብና ከመናፈቅ በስተቀር በጣም ደህና ነን ቸር አምካክ ይመስለኝ። ባከፈው ጊዜ የጻፍክክኝ ደብዳቤ በኅዳር ወር መጀመሪያ ገደማ ደርሶኝ እስካሁን መክሉን ያክጸፍኩክህ የጠየቅኸኝን እስካዘጋጅ ድረስ ነበር። በደብዳቤህ እንደገከጽከው የጊዜ አጥረት ሰካክብኝ በዕረፍት ጊዜ እያዘጋጀሁ ጫርሽ ይኸው አሁን ተጠናቀክኛል። ይህም እንዳሰብከው በኢዱኬሽን ከምትከታተከው ትምህርት ጥቂት ያረዳህ ይሆናል ብዬ እገምታለሁ። የነገሩም መነሻ የኔን የሕይወት ታሪክ በመዘርዘር፤ በኢትዮጵያ የብሔራዊ ትምህርት ሁኔታ (ቀደም ባከው ዘመን) የነበረውን በመጠኑ የሚያስረዳ ነው። የጀመርኩትን አዘጋጅቼ ስጫርስ እጽፍክታክሁ በማካት አስቤ ስከነበረ ምንም ጽሑፉ ተከታትኩ ቢደርስህ ይኸንኑ ከመግዘጽ ዛሬ ክጽፍክህ ቻክኩሙ። ከሁሉም ደስ ያካኝ በራሴ ካይ የደረሰውን ማናቸውንም የኑሮ አቋምና የትምህርት ሁኔታ በዓይኑ ያየሁትን በጆሮዬ የሰማሁትን ከአባቶቻችንም የሰማሁትን እውነተኛ ነገር አዘጋጅቼ ባንተ በኩል ካሰብከው የሪሰርች ማሟያ ኪረዳህ በመቻሉ ነው። ይህም ካንድ ሰው ከምሳኔ ከእኔ ከእምሳ ዘመናት በካይ ባከ ጊዜ ያጋጠሙን ታሪክ ነክ የዕድሜ ጉዞ ከማሰረዳትና ወደፊት ከክጆቹ የታሪክ ማሰታወሻ ከማቆየት የሚችክበት ምክንያት ሲያጋጥመው እጅግ ከፍ ያከ የመንፈስ ደስታ እንደሚሰጠው ይሰማኛል። ከሁሉም ጽሑፉን በካሴት ካስቀረጽኩት በኋላ በሁከት ሳምንት ውስጥ እንዲደርስህ አደርጋክሁ። ካሴቱን ግን እዚህ አገር የመጣው ጓደኛህ ሲመከስ ከሱ እክክክሃክሁ። በተጨማሪም የአማርኛ መዝገበ ቃላት (ዲክሽነሪ) በጥሩ ሆኖ ስከታተሙ እሱንም ክክክክህ እስቤአክሁ። ምናክባት ይጠቅምህ ይሆናል፤ ትንሽ ክብረት ይከው መጽሐፍ ነው።

ባከፈው ጊዜ የካክሁክህ ክፍ ክፍ ጋዜጣ የደረሰህ መሆኑን ገክጸህክኛል። ከዚያ ወዲህ በጣም ብዙ ዓይነት ከውጥ ተደርጓል። እንዳንዱን ሳትሰማው አትቀርም። ከ11ኛ ክፍል በካይ እስከ ኮከጅ ያኩት ተማሪዎች ከነመምህሮቻቸው ወደ ገጠር እንዲሄዱና ዕድገት በኅብረት በተባከው ኸሮግራም እንዲመደቡ ተደርጓል። አብዛኛዎቹም ሄደዋል፤ ፀሐይ አማከከችና ደምሰውም ዘምተዋል። ምናክባት ጽፈውክህ ይሆናል። ከሰንት ጊዜ እንደሆነ በደንብ አክተገከጸም። ፍሥሐ በደብዳቤህ እንደገከጽከክኝ የሚቀጥከውን ዲግሪህን በኢክክትሮኒክ ኢንጂነሪንግ ቱክኖካሚና በኢዱኬሽን ከመመረቅ ማሰብህንና በዚሁ የምትዘጋጅ መሆንህ ባከፈውም ብዙ ችግሮች እንደነበሩብህና አሁንም ከኪት ከኪት እየሠራህ በሳምንት 40 ሰዓታቶች በሥራ ካይ የምታሳክፍ ስከመሆኑ አረጋግጠህክኛል። ከዚህ ውጭ ከካ የተሻከ ምርጫም እንደክክህ እስረድተኸኛል። መቼም እግዚብሔር

ምንጊዜም ካንተ ጋር ስከሆነ ድካምም ቢኖርበት ይህን የመሰከ ፅድክ ማግኘትህም ራሱ ከፍ ያከ ዋጋ ያከው ነው። ያንተ ንግዶችና እህቶችህ ይህን የመሰከ ፅድክ አጋጥሟቸው ትምህርታቸውን ሳያቋርጡ ከመቀጠል ቢቅኩ ኖሮ የቱን ያህል ተፈካጊ ይመስክሃል። ለከዚህ አሁንም ጠንክረህ መሥራትህና መማርህ ካንተ ከቆ ክብርና ደስታ ታገኝበታክህ።

ከመሄድህ በፊት እዚሁ የነበረውን የትምህርት ውዝግብ ራስህ ስካምታውቀው ከጽፍክህ አያስፈልግም። ፀሐይ ባከፈው ዓመት የባችከር ዲግሪዋን ማግኛዋ ነበር። ያካገረች ትምህርት ሁከት ዓመት አከፋ በመጨረሻው ዘንድሮ ደግሞ ወደገጠር እንድትሄድ ተደረገ። ከሚመጣውም ዓመት ያከውን የትምህርት ማግኘት ጉዳይ ማወቅ አይቻልም። ፡ ለከዚህ እግዚአብሔርን እያመሰገንክ በሥራም እየደከምክ ትምህርትህን እስከ መጨረሻው ቀጥክህ ያስብከውን ብታሟካ ደስ ይከኛል። ከተቻከ ከዶክትሬቱ ወደፊት ከ2 ዓመት ጊዜ የበከጠ አይወሰድምና በርታ ጠንክር። አንተ ዘንድ ወደ ኢትዮጵያ የመጣው (አሜሪካዊውን) ንግድህን ምንም እኔ ባካገኘው በጣም ጥሩ ሰው መሆኑን ከጆቹ ነገሩኝ። ሲመከስ እንጋብዘውና ያጫውተናክ በማካት እየጠበቀነው ነው። በሱ እጅ የካክህክን ከቆ ከቆ የሰጦታ መታሰቢያ ደርሶናል፤ እግዚአብሔር ይሰጥክኝ። ከጆቹም መደሰታቸውን ሳይጽፉክህ አይቀሩም፤ ምንጊዜም ቸር አምካክ ካንተ ጋር ያከተከየ ስከሆነ ቸግሩ የሚቃክክበትን ፅድክ እሱ ባከቤቱ ያስብክሃል ብዬ አምናኩሁ። ጠንክር፤ በርታ። አብዛኛውን ቸግርና የኑሮ ከቆነት ተቋቁመህ አሸንፈሃል ወደፊትም ታሸንፋክህና አይዞህ እምነት በፈጣሪ ካይ ብቻ ይሁን። እንግዲህ እንዳክኩህ የተዘጋጀው (የሕይወት ታሪክ) ወረቀት በቅርብ ይደርስሃል። ሰውየውም መመከሻው ሳይቀርብ አይቀርም እስከዚያው ዳፍክን። እናትህ የናፍቆት ሰካምታ ታቀርባክች። ደግነቱ በቅርብ ስክክ ደውክህ ተገናኝተናክ እንጂ በጣም ታስባክች ከዓ ብቻ ብዙ ሳይዘገይ ዳፍካት። በክ እንግዲህ ደህና ሁን፤ እግዚአብሔር ይጠብቅህ።

ያንተው - አጥካው

የአማራጭ አገር ጉብኝት

አጥካው ወከደ የሐንሰ

አባባ፡ -

በአሜሪካን አገር እኛን ከማየት መጥተህ በዚሁ አጋጣሚ የአገሩን የጂኦግራፊ አቀማመጥ የተፈጥሮ ውበትና የሕዝቡንም አኗኗር ከፓሲፊክ ውቅያኖስ እስከ አትላንቲክ ከ10,000 ማይል ያካነሰ በመጓዝ ያደረግኸውን ጉብኝትና ያሳደረብህን ትዝታ ከአዕምሮህ ሳይጠፋ በትኩሱ በወረቀት ካይ በማሰፈር መቻክህ እንደ ትክቅ ነገር የሚገመት ነው። ይህም ምንም እንኳ ከጉብኝትህና ከመዝናናት ጊዜህን ከወደፊቱ ጠቃሚ ማሰተወሻና መታሰቢያ ሆኖ እንደምታገኘው አክጠራጠርም።

በራስህ ጥረት ይህ ዕድል አጋጥሞህ ብዙዎቹን የአሜሪካንን ክፍክ አገሮችን ስትጎበኝ እንደተረዳኸው አሜሪካኖች በሳይንስና በቴክኖሎጂ በኩል በጣም አተራቀቁ እንደመሄዳቸው መጠንና እርምጃቸውም ከመቼውም ይክቅ እየተፈጠነ ሲሄድ በከካው ወገን ደግሞ በትክክልቆቹ ከተማዎቻቸው ያኩትን የኑሮ ጭንቅንቆችና የሞራል ድክመቶች በሕዝቡም ያከውን የኑሮ አከመመጣጠን አብረህ ከመመክከት በመቻክህ ስክላሜሪካን ያካህ አተሳሰብ ትክክክኛ እንደሆነ እርግጠኛ ነኝ።

ከዚህ በተረፈ ከብዙ ዐመታት በኋላ በጤናና በደስተኛነት ካይህ በመቻክ ዕድከኛው እኔ ነኝ እካከሁ። በሚቀጥለው ዓመት ደግሞ አማሚን እንዲሁ በማየት ዕድል ቢያጋጥመኝ በሕይወቴ ትክቁ ምኞቴ እግቡ ደረሰ ማከት እችል ነበር።

መክካም ጉዞ እየተመነሁ

ታዛዥ ክጅህ

ፍሥሐ አጥካው

የአሜሪካን አገር ጉብኝት

ማውጫ

ስከአሜሪካን አገር ጉብኝት ያዘጋጀው ማስታወሻ በ28 ገፅ የተባፈለ ሲሆን ከዚህ በታች ያሉትን ክፍሎች ይከተሉ፡-

1. በመግቢያው ካይ የተገኘው አጭር ማስታወሻ
2. በካኪፎርኒያ ክፍክ ሃገር የተገኙት ክፍ ክፍ ሥፍራዎች
 - ሀ. በሣንታክሌይቲ ሣን ሆዜና ሳንታ ክሩዝ አካባቢ
 - ከ. የአካካንድ ከተማና የባህር ውስጥ ጉዞ (በባቡር)
 - ሐ. ሣን ፍራንሲስኮ በአካባቢው ያኩ ታሪካዊ ድክድዮች
 - መ. ኩስ እንጃከስና ዩኒቨርሲቲ ስቶዲዮ
 - ሠ. የሣን ዲዬጎ. ዙ. የእውራዎች ከተማ
3. የቼካጎ ከተማ
4. ኢንዲያና
5. ኦሃዮ
6. ዋሺንግተን ዲ.ሲ.
7. ሸርጂኒያ
8. ኒው ጆርጅ
9. ኒው ዮርክና (የተባበሩት መንግስታት ጽ/ቤት)
10. ተጨማሪ ማስታወሻዎች
 - ሀ. ስከሱቆች ከምሳኤ የተጠቀሰ
 - ከ. የአሜሪካኖች የሣይንስና ቴክኖሎጂ ግስጋሴ
 - ሐ. በአሜሪካን ክፍ ክፍ ሶሳይቲ
 - መ. ካኪፎርኒያ ክፍክ የኢትዮጵያ ተማሪዎች ኑሮ
 - ሠ. በመጨረሻ ጊዜ የታሆነ ሃይቅና የኔቫዳ ክፍክ ሃገር ጉብኝት
 - ረ. ካኪፎርኒያ ሣንታክሌይቲ በነበርኩበት ጊዜ የነበረኝ የግዜ ማሣከፊያ ነገሮች
 - ሰ. በመጨረሻም ምሥጋናና ምርቃት

የአሜሪካንን አገር ማየት ከምን ይጠቅማል?

ከአጥካው ወከደ ዮሐንስ የተዘጋጀ የግል ማስታወሻ

መግቢያ

1. በ1972 ዓ.ም በሚያዝያ ወር አሜሪካን አገር እንድሐድ ተፈቅዶክኝ፤ እንዳንድ የአሜሪካንን ክፍክ ሀገሮችና ከተሞች ከመጎብኘት ስከቻክኩ ከጉብኝቱ ዝርዝር ውስጥ ከኢየሩሳሌም ወደ አቴንስ ተመክሰን በጣም ግዙፍና ምቹ በሆነው በአሜሪካን አውሮፕካን ከመሣፈር ምዝገባው ከተጠናቀቀ በኋላ በመንገደኞች ማረፊያ ሣኩን በመቆየት ሰንጠባበቅ፤ በምንገዝበት አውሮፕካን ውስጥ የሚያገኘገኩት ወጣት አሜሪካኖች ወደ ማሣፈሪያው ክፍል ሲገቡ ምንም ብዛታቸው ከ70ና ከ80 የሚያንሰ ቢሆን ቅክጥፍናቸውና ሁኔታቸው ከነበርንበት አውሮፕካን ክፍ ያክ ክፍነት እንዳከው ይታይ ነበር። ወዲያውኑ እኛም እንደተሣፈርን አስተናጋጆቹ በየሥራ ድርሻቸው በሥርዓት ተመድበው የተሟካ አገልግሎት ከመስጠት ሲንቀሳቀሱና ሲዘጋጁ ይታይ ነበር። አብረን የምንገዘው ጋደሮቹ ሁኔታው አስገርሞት እነግዲህ ከአሁን ጀምሮ ያክነው አሜሪካን ሰከሆነ ከዚሁ አንስቶ ያከውን ከውጥና ክፍነት ክናየው ነው በማከት ገከፀክኝ።

ወዲያው በግል ራዲዮ (ሙዚቃ) ከማዳመጥ ፊክምም ከማየት የሚያስችል ክፍ መሣሪያ መታደክ ተጀመረ። የሙዚቃው መስመር 13 ጣቢያ ሰካከው እየመረጡ ከማዳመጥ ባከቀከም የሆነውም ፊክም በየአዳራሹ ሰካክ እኛም ዘንድ እፊታችን ባከው ሰፊ ሠኬዳ ካይ ተዘጋጅቷል። ከካው የምግቡ፣ የመጠጡ ዓይነት አቀራረብ የክፍ ክፍ ሶቃዎች ገበያ ሁኔታ ይህን ይመስካል ብኩ ከመግከፅ ቃክ እይገኝከትም።

በዚህ ዓይነት ጉዞችንን ቀጥክን በአትካነቲክ ውቂያኖስ ባህር ካይ ከ11 ሰዓት በረራ በኋላ ኒው ዮርክ ሰነደርስ ጋደሮቹ ወዲያውኑ አውሮፕካን ከውጦ ወደ ቺካጎ ጉዞውን ሲቀጥክ እኔ ኒው ዮርክ አድሬ በማዕግለቱ ከምሽቱ 12 1/2 ሲሆን ወደ ካኪፎርኒያ በመጋዝ ከኒው ዮርክ ሣን ፍራንሲስኮ 5 1/2 ሰዓት የፈጀውን በረራ ጩሽ ከሚቀበኩኝ ክጅቹና ከኩችም ከቀበኩኝ ከመጡት ኢትዮጵያውያን ተማሪዎች ጋር ተገናኘሁ። ክጅቹ የሚኖሩበት ከሣንፍራንሲስኮ ቀጥኩ በመገኘው ሣንታ ክካራ ወረዳ ሣን ሆዜ የተባከው ከተማ ሲሆን ርቀቱም 50

ሚያክ ይሆናል። በዚህ በገባሁበት ዕክት በነበረው ምሽት እኔን ከሚየትና እንኳን ደህና ገባህ ከሚከት የነበሩት ተሞሪዎች በጣም ብዙ ነበሩ። በዚህ ጊዜ አገራቸውንና ዘመዶቻቸውንም በጠክቀ ናፍቆት የሚያሰቡ መሆናቸውን ባነጋገራቸውና ባቀባበካቸው በቀካኩ መረዳት ይቻል ነበር። ይከቁንም ከአዲስ አበባ ያመጣኋቸው ከ15 ያካነሠ ክፍ ክፍ አዳዲስ መጽሔቶች ለክነበሩ እነሱም ያገራችንን የከውጥና የከሚት እንቅስቃሴ ወንዙን ደኑንና የዱር አውራጃችንም ጭምር በሥዕክ የሚያሳይ ስከሆኑ ደስታቸው ወሰን አክነበረውም።

አሜሪካን አገር እንደ ደረሰኩ የተቀመጥኩት ትክቅ ክጂ ከወንደሙና ከእህቱ ጋር እንድንት ስከሆኑ ከተከራየው አነስተኛ መኖሪያ ቤት ነበር። ይህም አካባቢ ከተማው በሣንታ ክራ ወረዳ ውስጥ ሣን ሆዜ ይባላል። እንደ እድክ ሆኖ ክጆቹ ከመኖሪያ ቤት ያጋጠማቸው ቤት ባክ እንድ ፎቅ ሆኖ ከተሠሩት አፓርታሚዎች አንዱ ነው።

የአፓርታሚዎቹ ቦታ በኩምፓውንድ ክክል ውስጥ የተወሰነ ግቢውም በጣም ሰፊ ሆኖ በክፍ ክፍ ዛፎች፣ በእትክክቶችና በመስክ ሣሮች የዳበረ፤ በመዘዋወሪያ መንገዶችና መብራቶች ያጌጠ ከመሆኑ በኋላ በጋራ የሚጠቀሙበት አክፎ አክፎ ደንበኛ መዋዛ እንዲሁም በፍክውሃ መክከ (እንደጠበክ) ከጤንነት የሚያገኝገኝ (ጃኩዚ) ሙቅ ውሃ የሚያፍክቀክቅ አነስተኛ ባህር አካው። ይህም ከብ ሆኖ ዙሪያውን በውሃ ውስጥ እንደ ዳረጃ ያከ መቀመጫ ተደርጎከታል። ጽዳቱና መክኩ ከካ ነው። በመዋዛው ክፍል ሽፍንጥካዎች፣ መቀመጫዎችና ጠረጴዛዎች የመዝናኛ አክጋዎች ጭምር በብዛት ይገኛል። ከዚህም በቀር የሚረፈያ ሣኩን ከምቹ ወንበሮች ጋር፣ እንደ ከረንቦካና ቢካርድ፣ የጠረጴዛ ኳስ፣ የጅምናስቲክ መከሚመጃ መሣሪያዎችም በዚህ በመዋዛው አጠገብ ይገኛሉ። ከዚህም በቀር ከተከራዮቹ ብቻ የሚያገኝገኝ አሚካይ በሆነ ስፍራ በግቢው ውስጥ የክብስ ሚጠቢያ ካውንድሪ ይገኛል።

አፓርታሚው የግዜ ኩባንያ ሲሆን በግቢው ውስጥ ከተከራዩት ሰዎችና የነሱ እንግዶች ከሆኑት በቀር ከካ ከመጠቀም አይችልም በአፓርታሚው የተከከከው ቦታ በጠቅካካው ጽዳቱም ሆነ እትክክቶቹ፣ የመዋዛውና የመዝናኛው አካባቢ ሁኑ የሚጠበቀው በአፓርታሚው

ኩባንያ ስከሆን በሰፍራው ካይ አንዳችም ጉድከት አይታይም። ሥራው በአንዲት አሜሪካዊት ሴት ማናጀር የሚካሄድ ሲሆን ጽህፈት ቤቱም እዚህ በአንደኛው አካባቢ ይገኛል።

ከዚህ ቀጥሎ ወደ ጉብኝቱ ዝርዝር በመግባት አንዳንድ መግከጫዎች ፅፌ እከሁ።

2. ካክፎርኒያ (CALIFORNIA)

ሀ/ ካክፎርኒያ የተባለው ክፍክ ሀገር ትክቅና ሰፊ ከተባኩት የአሜሪካን ሰቶች አንደኛው ነው። በዚሁ ክፍክ ሀገር ውስጥ በሢንፍራንሲስኮ አቅራቢያ የሚገኘውን በሢንታ ክራ ወረዳ የሣን ሆዜንና የሣንታ ክራዝን አካባቢ እገልጻለሁ።

በአሜሪካን አገር ካኩት አገሮች ከመኖሪያም ሆነ ከሥራ በአቀማመጡም ባየሩ በጋራው፣ በተፈጥሮ ደኑ ለመጥሩ የሆነው ባንድ ፊት የፓስፊክ ውቂያኖስ ባንድ ፊት ደግሞ በጋራና በደን የተከበበው ሣን ሆዜ የተባለው ከጥ ባከ ሜዳ ካይ የተሠራው ከተማ እንደ ኬኮቹ ከተሞች ሰማይ ጠቀስ ፎቆች ብዙ አይኖርበትም ፎቅና ሺካዎች ናቸው። ከሣን ሆዜ ከተማ አቅራቢያ የሚገኘው ሣንታ ክራዝ የተባለው ደግሞ የፓስፊክ ውቂያኖስን ድንበር ይዞ የሚገኝ ሲሆን በዚሁ ከተማ ወደ ባህሩ ያከው ቢች ብሮድ ምክ ተብሎ የሚጠራው ከሕዝብ መናፈሻ፣ መዝናኛና መደሰቻ በከፍ ከፍ የሕዝብ እገልግሎት ድርጅቶች ያኔጠ ነው። ቤቶቹ የተሠሩት በባህሩ ካይ ጭምር ስከሆን አገር ጉብኝቶች የሚገርፉበት በመሆኑ በየሱቆቹ የሚታዩት ዕቃዎች ዓይነት ከጉብኝቶች እጅግ የሚያስደስቱና ታይተው የሚይጠገቡ ናቸው ። በተከይደም ከፍ ከፍ የሆኑትን የመዝናኛ ክፍክ ከማየት ቢፈከግ ባንድ ቀን ከማዳረስ ያዳግታል። ከምሳኬ ያህክ እንጂ በሙኩ ቀርቶ በከፊክም ከማሳየት ያስቸግራል። የመጨመቻው ዓይነትና ብዛቱ ከ500 አያንስም።

ከሣን ሆዜ ከተማ ወደዚሁ ሰፍራ የሚወሰደው በደኑ ውስጥ ጋራውን አቋርጦ ስከሆን ሁከት ፍሪዌይ መንታ መንገዶችና ፍሪዌይ ያክሆኑ ደግሞ በየአቅጣጫው ይገኛሉ። በበዓክ ቀን ወደዙር መዝናኛ ሥፍራ የሚሄደው የመኪና ብዛት ባነስተኛ ግምት ከ150 ሺህ አያንስም።

በሳን ሆዜ ኦክላንድው ባከው ጋራ የሚገኘው የተፈጥሮ ደን እኩተማው ውስጥ ሆኖ ሲታይ በጣም የሚያስደስት አቀማመጥ አካው። ወደ ደኑ ከመግባት በየአቅጣጫው ደኑንና ጋራውን የሚያቋርጡ አስፋክት መንገዶች ተሠርተዋል። ደኑን ከማቋረጥ ከ100 ማይክሪ ያካነሰ መጋዘ ያስፈልጋል። በየሥፍራው አካፎ አካፎ ፋፋቴ የሆዜብ መናፈሻዎች ይገኛሉ።

ከ/ ሣንፍራንሲስኮ (SAN FRANCISCO)

የሣንፍራንሲስኮ ከተማ ታሪካዊ ሰም ያከው ነው። ከዚህም አንዱ እ.ኤ.አ በ1945 ዓ.ም የተባበሩት መንግስታት ቻርተር የተፈረመበት ነው። ከተማው በአብዛኛው ክፍል የፓስፊክ ውቅያኖስ በወሽመጥ ገብቶ የሚያዋሰነው ሲሆን ከተማው ጋራ ካይ የተመሠረተ ነው። ዘመናዊ የሆኑ ሰማይ ጠቀስ ፎቶችም በብዛት ይገኙበታል። በከተማው ውስጥ የሚተካከፉት መንገዶች እንደ ድክድይ ሆነው ከካይና ከታች መኪና ሲጐርፍ የሚታይባቸው ሲሆን ከተማው በህንፃ ብዛት የተጣበበ መስኩ ይታያል። ከዚህ ከተማ ቀጥሎ አንዱ ወደ ኦክላንድ ከተማ ባህሩን አቋርጦ የሚጠፋ ታካቅ ድክድይ ቤይብሪጅ አካ። ይህም ፍሪዋይ ነፃ የመብረሪያ መንገድ ከካይና ከታች እንደ ፎቅ ሆኖ ከመጨረሻና መመካሻ የተሠራ ነው ። እንዲሁም ከሣንፍራንሲስኮ ከተማ ባንድ ክፍል ወደ ሰሜን ካኪፎርኒያ የሚያሻግር ታሪካዊ የሆነ ድክድይ ባህሩ ካይ ተሠርቷል። ጐክደንጌት በዓከም ውስጥ ተወዳዳሪ የክከው ከመሆኑ ጽሑፍ ያስረዳል ።

ሐ/ ኦክላንድ (OAKLAND) ኦክላንድ የሚባለው ከተማ ከሣን ሆዜ በቅርበቱም ሆነ በትክክት ከሣንፍራንሲስኮ ቀጥሎ የሚገኝ ነው። የኦክላንድ ከተማ በጣም ደማቅና ትካክቅ ፎቶች የሚገኝበት ሲሆን ጥቁሮች የሚበዙበት ክፍ ክፍ ፋብሪካዎች ያኩበት ለከሆነ ኢትዮጵያውያኖችም በብዛት ይገኙበታል። ኦክላንድ ከሣንታ ክራ አሩቅ ባከመሆኑ እዚያ የሚገኙ ኢትዮጵያውያን ተማሪዎች ግብዣ እያደረጉክኝ በየጊዜው ተመካክሮ ተመክክቸዋል። በኦክላንድ ከተማ መካከል ለመጥሩና በካኪፎርኒያ ውስጥ በጣም የታወቀው በርክኪ የተባለው ዩኒቨርሲቲ ይገኛል። (UNIVERSITY OF BERKLEY) ከዚህ ዩኒቨርሲቲ ተመርቀው የሚወጡት ከፍተኛ

ግምት የሚሰጣቸው ናቸው። በዩኒቨርሲቲው እስከ 35 ሺ ተማሪዎች ይገኛሉ። ዩኒቨርሲቲው የኪበራክ እንቅስቃሴ የሚታዩበት ስኬታማነት የሚገኝበት ነው። በዚህ ከተማ የሚኖሩ ጥቁር አሜሪካኖች በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ የሚገኙ ስኬታማ የጥቁሮች ሠፈር የሆነው ቀበሌ ከካላው ከፍታ ደከም ብሎ ይታያል። ቢሆንም የአካላት ከተማ በአየሩ ጠባይና በአቀማመጡም ዳገትና ሜዳ፣ ጋራና ሽንተረር ስኬታማ ከዛሬው ድምቀት ጋር በጣም የሚያምርና የደስ ደስ ያከው ነው።

ከሣንፍራንሲስኮ ከተማ ወደ አካላት ከሚያስከደው ታሪካዊ ከሆነው ድክድይ ኬካ ከባህር በታች በመሬት ውስጥ ደግሞ ፈጣን የሆነ የባቡር መስመር አለ። ይህም ከሣንፍራንሲስኮ ይነሣና ባህሩን አቋርጦ በአካላት ከተማ መካከል የሚሄድ አገር አቋራጭ ባቡር ነው። በባቡር በሐድሽበት ጊዜ ከምድር ውስጥ ገብተን ባከው የባቡር ጣቢያ ከመሣፈር ተሰክፎ የሚገኘውን ህዝብ ብዛት አይተን እኛም በተራችን በመሰከፍ ስንመክክት የመሣፈሪያውን ትኩት ቆርጦ የሚሰጠው የኩምፒውተር መሣሪያ መሆኑን ተረዳን። መጀመሪያ ምንዛሪ ያስፈክግ እንደሆነ ቅንሰናሽ ገንዘብና ኬካውንም ከመመንዘር የተዘጋጀ ማሽን አለ። የምንዛሪው ገንዘብ ከተዘጋጀ በኋላ ወደ ትኩት ከፍታ ቀርቦ ከምትሐድበት ጣቢያ በሰከዳው ካይ የተከፈለውን የዋጋ ዝርዝር አይቶ በማሽኑ ውስጥ ይከተትና ወዲያውኑ የመሣፈሪያው ካርድ ከተፍ ይካል። ካርዱን ተቀብሎ ወደ መሣፈሪያው ከፍታ ሲገባ ካርዱን ባንድ ማሽን ውስጥ በማስገባት መተካከፍያው ይከፈትና ካርዱ ከተሣፋሪው ወዲያውኑ በኬካ ቀዳዳ ይመክሰክታል። ከሚመርድበት ጣቢያ ሲደርስ ባቡሩ ስኬታማ የተሣፈረበትን ካርድ በአንድ ማሽን ውስጥ ሲከተው መተካከፍያው ይከፈታል። የተሣፈረበትን ካርድ ሳያስገባ ማንም ሰው መተካከፍ አይችልም። ምናክባት በምንዛሪ ምክንያት የቀረ ገንዘብ ቢኖር በሩ በሚከፈትበት ጊዜ ተመካሹን ገንዘብ ከማሽኑ ይቀበላል። ራሱም በተሣፈረበት ጊዜ የጉደክበት ሒሳብ ቢኖር ከፍታን ከማሽኑ ካክፈክ ካርዱንም ቢመክስ በሩ አይከፈትክትም። ይህ ሁከ ሲሆን ኩምፒውተሩ ብቻውን እንጂ አንድም ሠራተኛ የከም ።

ሙ/ ኩስ እንጅከስ (LOS ANGELES)

ኩስ እንጀከስ የካኪፎርኒያ ጠቅላይ ግዛት ትክቁ ዋና ከተማ ሲሆን ከአሜሪካን አገር 3ኛ ከተማ ነው። ኩስ እንጀከስ ከሳንፍራንሲስኮ ወይም ከሣንታ ክራሲና ሣን ሆዜ 450 ማይክሰርቆ የሚገኝ መንገዱ በከፍ ከፍ አቅጣጫ የተዘረጋ ስከሆን ወደ ኩስ እንጀከስ የሔድነው በአውቶሞቢክ ነበር። እንደኛው የመኪና መንገድ የፓስፊክ ውቂያኖስን ባህር ዳርቻ ሣይከቅ ባህሩን እየተዋሰነ የሚዘከቅ ነው። በጉዞው ካይ አካፎ አካፎ በሚገኙ መዝናኛ ሥፍራዎች እያረፍን ኩስ እንጀከስ ከተማ ገባን ። በዚሁ ዕክት ያመሸነው ካኪባ በተባለው የኢትዮጵያውያን ምግብ ቤት በመሆኑ ብዙ ኢትዮጵያውያን ከሚገኙት ትከናክ። እንዲሁም በዚሁ ምሽት ሆኪ ውድ የተባለውን አካባቢ እየተዘዋወርን ተመክከተና።

በማግስቱ ከጠዋቱ 2 ½ ሰዓት ተነሰተን ከኩስ እንጀከስ ከተማ 25 ማይክሰርቆ ከከተማው ተያይዞ የሚገኘውን ዝናው በዓክም የታወቀውንና ተወዳዳሪም የከከውን ዩኒቨርሲቲ ስቲዲዮን (UNIVERSAL STUDIO) ከመጉብኘት በአውቶሞቢክ ሔድን። የስቲዲዮው አብዛኛው ክፍል እጋራ ካይ የተመሠረተ ሲሆን አካባቢውም ዳገትና ሜዳ፣ ወንዝና ሽንተረር፣ ደንና ጫካ፣ ባህርና ፋፋ፣ የባቡር ጣቢያና ኤርፖርትም ሣይቀር የሚገኝበት ደንበኛ ከተማ ነው። ከጣቢያው ስንደርስ ከኛ ቀድመው የሚገኙ ብዙ ቱሪስቶች ተሰክፈው ትኬት ከሚገኙት ተራቸውን ኪጠብቁ አገኙ። እኛም ወደ ሰከፍ ሰፍራ ባንደኛው መስመር ተጠግተን ካንድ ሰው ሰባት ብር ተኩክ የሚከፈልበትን የመግቢያ ካርድ ካገኘን በኋላ ከጉብኝቶች በተዘጋጀው እንደ ባቡር ፋርጉ በተቀጣጠለው አውቶቡስ ተሣፍረን ወደ ፊክም መቅረጫው ከተማ በመግባት ጉዞአችንን ቀጠለን። ከአስጉብኚዎቹ ያከማቋረጥ የሚሰጠው መግከጫ ሣይዛነፍ የፊክም አሠራሩን ሁኔታና አክቲቪቲን ከማየት የሚተክተውን የፊክም መቅረጫ ተንቀሣቃሽ መሣሪያ በየደረጃው እያሳየን ጉዞአችንን በአቶቡስ በመቀጠል ፊክም ቀራጮችም እክስፖርቶች በየክፍሎና በየሥራ ድርሻቸው ሲንቀሣቀሱ ይታዩ ነበር። ትርኢቱን በመመክከት ጉዞአችንን ቀጥከን ከፍ ከፍ ቀካክ ምግብም ሆነ መጠጥ በመውሰድ ጉብኝቱ ከጧቱ 3 ½ ሰዓት ጀምሮ ሣይቋረጥ ወደት አቅጣጫ

እንደተገኘንም ሣይታወቀን ከክ ጠዋት እውቶቡስ ከተሣፈርንበት ጣቢያ ስንደርስ ጊዜው እስር ሰዓት ስከሆነ የዛሬው የጉብኝት ኖሮግራም የተፈፀመ መሆኑን ስከገከፀ-ክን ወደ የመጣንበት ተመክሰን።

እዚህ ካይ ከመግከጥ የምወደው ይህ እየተዘዋወርን የጉብኝነው ከተማ በሲኒማ የምንመክከተው ፊክም እንደት እንደሚሠራ እውነተኛውን ግክጥ አድርጎ የሚያሳይ የሚያጠራጥር ትክክከኛ ማሰረጃ መሆኑን ነው። ማንም ሰው የሲኒማ ማየት ከማድ ፍሮት ከረጅም ጊዜ ሲመክከት ፍሮ ይህን የፊክም መቅረጫ ዩኒቨርሲቲ እስቱዲዮም በጉብኝ ጊዜ ከፊክም የከፈከው ገንዘብ እውነትነት ከከከው ነገር መሆኑን ይረዳል። ደግሞም በኬካ እስተሳሰብ፣ ይህን ታሪካዊ የፊክም መቅረጫ እስቱዲዮም የተመከከተ ሁኩ የሲኒማ ፊክም ፈፀም ውሸት መሆኑን ሲረዱ ባከሲኒማዎችን ኪሣራ ያመጣባቸዋል ተብኩ የሚወሰድ ግምት ሣይኖር ምስጢሩን ግክፅ አድርገው ማሳየታቸው የሚያስገርም ነው።

ሠ/ ሣን ዲዬጎ (SAN DIEGO)

በማዕገሰቱ ከጠዋቱ ሁከት ሰዓት ተነሰተን ከኩስ እንጀከስ ከተማ 100 ማይክስ እርቆ የሚገኘውን፣ በዓክም ተወዳዳሪ የከውም የሚባከውን ሣን ዲዬጎ የሚገኘውን ታሪካዊ የሆነውን ዙ የክፍ ክፍ እውሬዎች ከተማ ከመጉብኝት ጉዞችንን በመኪና ቀጠክን። ከኩስ እንጀከስ ወደ ሣን ዲዬጎ በሚወሰደው መንገድ እየተመከከትን ያከፍነው አገር በእርሻና በአትክልት በደን የዳበረ ሆኖ ይታያል። ሣን ዲዬጎ ስንደርስ እውሬዎች ከሚገኙበት ቀበኬ ከመድረሣችን በፊት ትኬት ከሚሸጥበት የተከየ ራቅ ያከቦታ ተሰክፈን የመግቢያውን ካርድ ካገኘን በኋላ በፊክም መቅረጫው እስቱዲዮም እንደተደረገው ከዚሁ ስፍራ የሚያገኘገኩ እንደባቡር ተቀጣጥከው በተሠሩ እውቶቡሶች ውስጥ በሆነውና ወደ እውሬዎቹ ከተማ ጉዞ ቀጠክን። ፍፁም የተፈጥሮ ደን በሆነው በረሃ ወይም ገጠር በሚመስክ አካባቢ ስንደርስ እውሬዎቹ በያይነታቸው ከፍክ ከፍክ ተደርጎካቸው እየተንጉራደዱ ከአንዱ ወደ አንዱ ከፍክ መተካከፍና መተያየት እንዳይችሉ ሆኖ በተሰራ የተፈጥሮ ገደክ ዓይነት ተክክኩካቸዋል። ባህር፣ ፋፋ፣ ዛፍ ወይም ገደክ ወይም አቧራማ ቀበኬ ሣርና ቁጥቋጦ ሣይቀር በተፈጥሮ ጠባያቸው በሚያምር ሁኔታ የተዘጋጀላቸውን የየራሳቸውን ክፍክ ዙሪያውን

ከፍት በሆነው አውቶቡስ ውስጥ እንዳለን እየተዘዋወርን ተመክከትን። እዚያው ተወክደው እስኪያረጁ ድረስ የሚቀመጡበት ወይም የሚንቀሳቀሱበት ስፍራ ከፍካጌታቸው ምንም ጉድከት የኬከው ከመሆኑም በካይ ፅዳቱ ሰው እንደሚቀመጥበት የተጠበቀ ነው። ይህ የዓውሬዎች ከተማ በዓከም ካይ ተወዳዳሪ የኬከው መሆኑንም ከእጉብኝዎቹ ከመገከሉም በካይ ከቆ ከቆ ፅሁፍ በየሥራውና በየጣቢያው ከአውሬዎቹ ሥዕክ ጋር ተዘጋጅቶ ይገኛል። ኬከው ቀርቶ የዘንዶውና የአባቡ ዓይነት ከሃምሳ በካይ እንጂ አያንሰም። ጉብኝቱ ቀኑን ሙኩ የፈጀ ሰከሆነ በተሣፈርንበት አውቶቡስና እንዳንድ ጊዜ በእግራችን ወርደን በማየት ሰንዞር ውክን በመጨረሻም በአየር ካይ በሚነሳፈፍ ተሽከርካሪ እየተሣፈርን የቀበከውን አቀማመጥ በማየት ተጉዘን ሟት አውቶቡስ ከተሣፈርንበት ጣቢያ ስከደረስን የጉብኝቱ ፍጻሜ መሆኑን ገከፀ-ክን። በዚሁ ቀን ወደ ማታ ከጉብኝቱ ስንመከስ በሣን ዲፎጌ ከተማ የሚገኘውን ፓርክ የተባከ እጅግ ያማረና ደስ የሚያሰኝ መናፈሻ ተመክከትን። በሚያማምሩ ህንፃዎችና ፋፋቶች መካከል አክፎ አክፎ ሆቴሎች ሰካኩ እኛም በእንዱ ሆቴል ገብተን ደስ የሚያሰኝ መስተንግዶ ከተደረገክን በኋላ ወደ ኩስ እንጀከስ የመከሰ ጉዞ አደረግን። ይህ ሣን ዲፎጌ የተባከው ከተማ በአሜሪካ አገር ወይም ከኬካ አገርም ቢሆን በአድሚ ባረጁ ጊዜ በጡረታ ካይ ያኩ እንዳንድ ሃብታሞች በመጨረሻ ዘመናቸው ወደዚህ ስፍራ በመምጣት በአየሩ መከካምንና በቦታውም ውበት ደስ ብኳቸው የሚኖሩበት መሆኑን አስረድተውናል። ከኩስ እንጀከስ ስንመከስ በእርሻ ከም የሆነውንና ቤንዚን በየቦታው የሚወጣበትን እየተመክከትን በኬካ መንገድ ሰከመጣን ጉዞአችን በጣም ያስደሰት ነበር።

ካኪፎርኒያ ከኬኩች አስተቶች የሚከይበትና ከኑሮ የሚፈክግበት ከቆ ከቆ ምክንያቶች አኩት። ይኸውም በአየሩ ጣባይ ሙቀት ወይም ቅዝቃዜ ሰከማያጠቃው ጋራ፣ ሽንተረር፣ ፈሳሽ ወንዝ፣ ፋፋቱ፣ የተፈጥሮ ደንና ጫካ ሰካከበትና በረዶ እውኩ ንፋስ ሰከኬክ እንዲሁም የፓስፊክ ውቂያኖስ ባህር አብዛኛውን ወሰን ሰከሚነካው በወሽመጥ እየገባ ብዙ ስፍራ ካይ ሰከሚገኝ ከዚህም በቀር የፊክም መቅረጫው

እስቱዲዮና በዓክም ተወዳዳሪ ያከውም የሚባለው ዙ የእውራሾች ከተማ በዚሁ ክፍል ስከሚገኝ ነው።

በካኪፎርኒያ ጠቅካይ ግዛት ከሚገኙት አገሮች ከዚህ በካይ እንደተገኘው እንዳንዶቹን ከጉብኝት በኋላ ኒው ዮርክ የተከያየነው ጋደኛዬ ከቸካጌ ወደ ካኪፎርኒያ የሚመጣ መሆኑን ነግሮኝ ስከነበረ በሚመጣበት ቀን ከሣንፍራንሲስኮ ኢንተርናሽናል ኤርፖርት ልደን ከተቀበክነው በኋላ ሣን ሆዜ አብረን ስከቆየን የሣን ፍራንሲስኮ አካባቢንና የአከካንድን ከተማ ታሪካዊ የሆኑትን የባህር ካይ ድኬድዮችና የባህር ውስጥ የባቡር ጉዞ እንዲሁም በፓስፊክ ውቂያኖስ አካባቢ የሚገኘውን የሣንታ ክሩዝን ከተማ በሣንታ ክራራና ሣን ሆዜ አካባቢ ባከው ጋራ ካይ ደምቆ የሚታየውን የተፈጥሮ ደንና ሽክቆዎች አብረን ስንጉበኝ ስንብተን ኬኮችን እንዳንድ አገሮች ደግሞ ከማየት በአሜሪካ አየር መንገድ እውሮፕካን ወደ ቸካጌ ጉዞአችንን ቀጠክን። የተሣፈርንበት እውሮፕካን ወደ ቸካጌ ጉዞአችንን ስንጀምር እዚያ የሚገኘው የጋደኛዬ ክጅ ከትምህርት ቤት ጋደኞቹ ጋር ተቀበኩን።

3 / ቸካጌ

የቸካጌ ከተማ በሰማይ ጠቀስ ፎቆች በዓክም ተወዳዳሪ የኬከው ከመሆኑም በካይ ብዙ ፋብሪካዎችና ኢንዱስትሪዎች የሚገኙበት ከአሜሪካን ሁከተኛ ከተማ ነው። በቸካጌ ከተማ እንደ እውሮፓ አቆጣጠር በ1970 ዓ.ም በተቆጠረው መሠረት 3,369,000 ህዝብ የሚኖርበት ከመሆኑም በካይ ከከተማው ጋር ተያይዞ የሚገኘው ባህር (ኬክ ሚሺጋን) ባንዳንድ አቅጣጫ ወደ ከተማው ስከሚገባ ብዙ ቤቶችና መንገዶች የተሠሩት በባህሩ ካይ ነው። በዚሁ ባህር ካይ የመርከቦችም መተካከፊያ በመሆኑ መርከቦቹ በሚተካከፉበት ጊዜ በባህሩ ካይ የተሠሩት ሰፋፊ የመኪና መንገዶች በኢኬትሪክ ሃይል እውቀው ይከፈቱና መርከቦች ካከፉ በኋላ ተመክሰው እንደነበር ይሆናሉ። ኬከው ቀርቶ ከመኪና መቆሚያ ፓርክኒንግ ከሕንፃዎቹ 15 ፎቅ ድረስ ያከው ሲመደብ ከዚያ በካይ ሃምሣና ስከሣ የሚሆነው ፎቅ ደግሞ መኖርያ ቤትና ቢሮ ነው። መኪናዎቹ እስከ 15ኛው ፎቅ ድረስ ባከው ማቆሚያ በቀጥር በተመደበካቸው ማቆሚያ ከመጠቀም ወደፎቅ ሲያሸከረከሩ እንደዚህግ ሆኖ በተሠራው ዳገት ከወጡና

ከወርዱ ያከትግር ሲበሩበት ይታያል። ከዚህ ጋር እንደተመከከተው ሰማይ ጠቀስ ህንፃ ከሆኑት ባንደኛው በፃፋኛው ፎቅ ካይ እንድ ቀን ምሽት ተጋብዘን በኢፍቱ ስንወጣ ከፍጥነቱ የተነሣ ጭው ብኩ ጆሮ ይደፍናል። 95ኛው ፎቅ ታካቅ ምግብ ቤት ሲሆን 96ኛው ደግሞ ኦርኬስትራ የሚጫወትበት ሆኖ የመጠጥና የመዝናኛ ክፍል ነው።

በምግብ ቤቱም ሆነ በመጠጡ ክፍል ሆኖ የችካጉን ከተማ እንድ ሳይቀር ወክል አድርጎ ያሳያል። በተከይሰ ማታ በመብራት አሽብርቆ ሲታይ ያከው ውበት ድምቀት የመንገዶች መስመር ቁልፍ ብከው ሲታይ ሁኔታውን ከመግከፅ ቃል ኪዳንነት አይችልም። የችካጉ ከተማ ምንም መንገድ ሰፋፊ ቢሆን የትራፊክ ጭንቅንቅ ስከሚበዛ አብዛኛውን ህዝብ ወደየተግባሩ የሚመካከለው በምድር ውስጥ ባቡር ነው። ችካጉ በየሰፍራውና በተከይሰም የባህሩን መስመር ይዞ ብዙ የመዝናኛ ሰፍራዎች ይገኙበታል። ዳውን ታውን የሚባለውን ታሪካዊ ከተማነቱን ኪያረጋግጥ ይችላል። ችካጉ ከካኢፎርንያ ክፍል ሃገር በሰዓት አቆጣጠር የሁከት ሰዓት ክፍነት አካው።

4/ ኢንዲያና

ኢንዲያና የተባለው ክፍል ሀገር በኢንዱስትሪና በእርሻ የበከፀገ ሲሆን ከተማው እንደችካጉ በትክክት የሚይጠራ መከሰተኛ ከተማ ነው። በከተማውም ብዙ የተፈጥሮ ደንና ዛፍ የሚገኝበት ከመሆኑም በካይ አብዛኛው ቤቶች እንደ ሺካ ሆነው የተሠሩ ናቸው። ከተማውን የሚያቋርጥም ታካቅ ወንዝ ይገኛል። ኢንዲያና የገበሬዎች አገር ስለሆነ ከጉብኝታችን አድናቆትን የሰጠው የርሻዎችና የገበሬዎች መንደር ሁኔታ ነው።

5/ ኦሃዮ

ከኢንዲያና ጉብኝት በኋላ የተገኘው ወደ ኦሃዮ ክፍል ሀገር ነው። ኦሃዮ በሰዓት አቆጣጠር ከኢንዲያናና ከችካጉ ጋር ያንድ ሰዓት ክፍነት ሲኖረው ከካኢፎርንያ ጋር ደግሞ የ3 ሰዓት ክፍነት አካው። ኦሃዮ ከኢንዲያና ወሰን ጀምሮ በርሻና በከብት ርቢ ሥራ ከፍተኛ ዝና ያከው መሆኑ ስከሚነገር በእርግጥም እንደተባለው አገሩ በመኩ በእርሻና በደን የበከፀገ ነው። ከዚህም በቀር በየቦታው ፋብሪካዎች

አኩ። ባየናቸው ከተሞችም የረጁም ዘመን ታሪክ ያካቸው ከቆ ከቆ ከቆቻች በብዛት ይገኛሉ። ከነዚህ ውስጥ አበርኪኘና ዲያፋንስ የተባሉትን ጉብኝተናቸዋል። በአሃዮ ክፍለ ሃገር ከተመከከትናቸውም አንዱ የጄኔራል ሞቶርስ (የአውቶሞቢክ ፋብሪካ) ሲሆን ይህንን ፋብሪካ ከመጎብኘት ፕሮግራም ተደርጎቤን ከከተማው ውጪ ርቆ በሚገኘው በዚህ ፋብሪካ ስንደርስ እንደኛው ከመገብኘት የተቀጠሩ ብዙ ሰዎች ባዳራሹ ውስጥ አገኘን። ከዚያም በተሰጡን አስገብኝዎች አማካይነት እንደ ባቡር ፋርጎ ተቀጣጥኮ በሚገኝ ክፍት ተሽከርካሪ ሆነን የሚሠራው መኪና ክክ እንደ ከመጥ ቀርቆሮ ሆኖ ከሚገኝበት ከወከኩ ተነስቶ ማናቸውም ጣጣ አክቀክት ወደሚሸጥበት የገበያ አዳራሽ እየተነዳ አስኪገባ ድረስ ሥራውን አንድ በአንድ እያከታተቤን አይተናል። አብዛኛው ሥራ የሚከናወነው በኩምፒውተር መሣሪያ ስከሆነ አክፎ አክፎ አስፈካጊ ከሆኑ ሥራዎች በስተቀር የሰው ሃይልና ጉክበት አይጨመርበትም። ፋብሪካው በየሁከት ደቂቃ 3 መኪና የሚያወጣ ሲሆን በመጨረሻው እርክክብ ካይ ዋጋው ጭምር ተፅፎ ያከፋል። በጉብኝቱ ወቅት በፋብሪካው ውስጥ አንድ ኢትዮጵያዊ ሰከገኘን በበከጠ ዝርዝር ሁኔታዎቹን ሁኩ አስረድቶናል። የሱም የሥራ መደብ በሒሳብ ክፍል ሆኖ በፋብሪካው ውስጥ በጊዜያዊነት ከሚሠሩ የቀን መያተኞች አበክ ብቻ በአንድ ሣምንት 25 ሚኪዮን ብር ስከሚከፈላቸው፣ የነሱ ሒሳብ በሚዘጋጅበት ክፍል የሚሠሩ መሆኑን ገልጾክናል። በኢንዱስትሪ፣ በአሃዮ ጉብኝታችን ጊዜ የገበሬዎቹን መንደር ወይም ቀበሌ ለመከከት በእርሻውና በክብት እርባታው ጣቢያ አንድ ሠራተኛ አይታይም። አክፎ አክፎ ቢታይ ገበሬው ከሚሰጥና ከክጅቹ ጋር ሆኖ በየቤታቸው አካባቢ ሲዝናኑ ነው። ከሥራውም የሚሠማሩት ራሱ ገበሬውና ሚሰጡ ናቸው እንጂ ተጨማሪ ሠራተኛ የከላቸው መሆኑንና ገበሬውም ወይም ሚሰጡና ክጅቹ ትራክተሩን ይዘው በሚያርሡበት ጊዜ በትራክተሩ ካይ ከነጅው በከቆ ሆኖ በተሠራው ባከመስተዋት መቀመጫ ውስጥ መብረቃና ራዲዮ እያዳመጡ ድካም ሳይሰማው ማናቸውንም የርሻና የሰብክ ስብሰባ ተግባር የሚያካሂድ መሆኑን ግልጽክናል።

በኢንዱያናና በኦሃዮ ያደረግነውን የአንድ ሣምንት ጉብኝት እንደፈጸምን ወደ ትካጌ ተመክሰን። ጥቂት ቀናት ውስጥ ካደርን በኋላ በዚያ ክፍል ያካውን ጉብኝት በሚጠናቀቅ የጌደሮ ልጅ በጣም ደስ የሚያሰኝ የአቀባበክና የጉብኝት መስተንግዶ ካደረገክን በኋላ ጉዞአችንን ወደ ዋሽንግተን ዲሲ ቀጠክን።

ከቺካጌ ወደ ዋሽንግተን ዲሲ የጨድነው በጣም ፈጣንና ምቹ በሆነ ባቡር በመሆኑ ሁከት ቀን መኩ የፈጀውን መንገዳችንን ምቹቱን ሳንጠግበው ዋሽንግተን ዲሲ ገባን። በውነት የባቡሩን ምቹነት ከመግዛጥ ምንም በቂ ቃል ባይገኝከት ባጭሩ ከመጥቀስ ያህል፡- ትካጌ ያካው የምድር ውስጥ ባቡር ጣቢያ ራሱ እንደትክቅ የገበያ አዳራሽ ከመሆኑም በካይ ማናቸውም ሱቅም ሆነ የመንገደኞች እንቅስቃሴ በሥርዓት ይካሄዳል እንጂ ትርምስምስና ጫጫታ የሚባል ነገር የከም። እኛም ቀደም ባከው ቀን ከጉዞው ተመዝግበን ስክነበር እንድንገኝ የተነገርንን ሰዓት አክብረን ከመሳፈሪያው ሥፍራ ተራችንን ጠብቀን በመሰከፍ ከቀረብን በኋላ አስፈካጊውን ክፍክን የሚከፊያ ካርድ በመቀበል ጉዞአችንን ቀጠክን። የባቡሩ ጣቢያ ከመሬት ውስጥ ይሁን እንጂ ከጣቢያው ሲወጣ በመሬት ካይ የሚገኝ ነው። ወንበሩ ከእኛ እንደ አውሮፕካን መቀመጫ ሆኖ በቀካኩ ከመዘርጋትና ከመተኛት የሚመች፤ ከአያንዳንዱ የግዜ መብራትና እር ኩንዲሽን ያካው ሲሆን በየአቅራቢያው ወረፋ የኬከው መታጠቢያ ቤት አካል። ውስጥ ከውስጥ ባከው መተካከፊያ በመገኘቱ ወደ ምግብ ቤቱ ምቹት፤ ያስተናጋጆቹ ቅከጥፍና እውጪ በየሆቴሎቹ ወይም አውሮፕካን ካይ ከሚደረገው መስተንግዶ ከፍ ያክ ብክጫ አካው። በምግብ ማዘጋጀት ክፍል የሚፈክገው ከታዘዘ በኋላ ምግቡንም ሆነ መጠጡን ተቀብኮ በፈክግ ከምግብ ቤቱ ጠረጴዛ ካይ ካከፈከገም ከመቀመጫው ወንበር ጋር ተያይዞ በሚገኘው ጠረጴዛ ካይ ልዩ ኪጠቀም ይችላል። ከዚህም በቀር የተከየ መኝታ ከሚፈኩ ፍፁም ምቹት ያካው ክፍል ስካክ ሐሳቡን ከፍኩ አክጋ ካይ ኪተኛ ይችላል። በዚህ ዓይነት ምንም ሳይታወቀን 24 ሰዓት ከተገኘን በኋላ ዋሽንግተን ዲሲ ደረሰን። የዋሽንግተን ባቡር ጣቢያ ምንም በሞደርነት ብክጫ ቢኖረው ኬካው እንደ ትካጌ ተመሳሳይ ስካሆን አዲስ ነገር መስኩ አክታየንም።

6/ ዋሽንግተን ዲ.ሲ. (WASHINGTON DC)

ዋሽንግተን ዲ.ሲ. እንደደረሰን ከሚረፈረፈ የተያዙ ክንፍን ፔንሲኮን በኢትዮጵያ ሌምባሲ አጠገብ ስክነበረ ከሚረፈረፈችን ዕቃችንን አስቀምጠን ወዲያውኑ ወደ ሌምባሲያችን በመሄድ ታካፊዎቹን ተዋወቅናቸው። እነሱም መከካም አቀባበክ በሚድረግ በጽሕፈት ቤታቸው ካነጋገሩን በኋላ የሚያስፈልገንን ጉዳይ ቢኖር በሚቻላቸው ሁከት የሚረዱን መሆኑን ገከፀው ከወደ ሚረፈረፈችን ተመከሰን። የዋሽንግተን ከተማ እንደምነገምተው ከከኩቹም ታካላት ከተሞች በምኑም በምኑም ብክጫ ያከው ይመስክን ነበር። ነገር ግን የዋሽንግተን ዲ.ሲ. በጣም ትንሽ ከተማ ከመሆኑም በካይ የዋይትሃውስ ቤተ መንግሥትም ካንድ ሰው መኖሪያ እንደተሰራ ሺካ ቤት ያህክ የሚገመት ነው። እርግጥ አካባቢውም ሆነ የቤቱ አቀማመጥ የደስ ደስ አካው። ግቢውን ሆነ ቤቱ ከሚነሱ በስተቀር የጉደከው ነገር ካይኖር ይችላል። የኩንግሬሱ ምክር ቤት ሲሆን ዋሽንግተን ከተማ የሚሠሩት ህንፃዎች ሁከት በስፋት እንጂ በቁመት ከምክር ቤቱ በከፈው እንደሠሩ በህግ የተከከከ ነው ይባላል። በዚህም ምክንያት ተሰርተው የሚገኙት ፎቆች ሁከት መጠነኛ ሆነው ይታያሉ። የዋሽንግተን ዲ.ሲ. ብዙ የኢትዮጵያን ምግብ ቤቶች ያኩ መሆናቸውን ተመክከተናል። ከጉብኝናቸውም ውስጥ (የእማሚ ደስታ) የኢትዮጵያ ምግብ ቤት የሚባሉ ይገኙበታል።

የዋሽንግተን ዲ.ሲ. የሰነበትነው ካንድ ሳምንት ያህክ በመሆኑ የሚያማምሩ የመናፈሻ ቦታዎችና የሃብታሞች መኖሪያ በሚባለው ቀበሌ የተሠሩት ህንፃዎች ግዙፍነትም ሆነ ውበት ያላቸው ናቸው። ከዚህ በተቀር የዋሽንግተንን እንደተመከከትነው መንፈስን የሚማርክና ጉክቶ የሚታይ ነገር አካገጠመንም።

7/ ሸርጂኒያ (VERGINIA)

በዋሽንግተን ዲ.ሲ. ከተማ ተያይዞ የሚገኘውን ሸርጂኒያ የተባለውን ሰቴት ከተማውን (ኤክስፕሪንግ) ከመገብንት እድክ አጋጥሞን ስክነበር በዚሁ ከተማ ባለው ሰማይ ጠቀስ ፎቅ እንድን ምሽት ተጋብዞን በነበረበት ወቅት በ18ኛው (ፎቅ) ካይ በነበረው የመጠጥና የመጫወቻ አዳራሽ ውስጥ ገብተን ለመከከት ቤቱና ዕቃዎቹ በጣም

ዘመናዊ ሆነው አዲስ የተሠሩ ሲሆኑ ከምሽቱ መዝናኛ ኦርኬስትራና ጥሩ ጥሩ ዘፋኞች ያኩበት ነው። የተቀመጠው ሰው ሁኩ በየግንባሩ የአኬክሳንድርያ ከተማን ከሚያመች በመሆኑ የከተማው መንገድና ኦርጋኒክ ጭምር በመብራት አሽብርቆ ይታያል። እኛም ከአደራሹ ባንዱ ክፍል ተቀምጠን እየተጋበዝን ከተማውንና ዘፈኑን ስንመከከት ባከንበት አቅጣጫ በኩል ክፍት የነበረው ሰፍራ በቤቱ ግድግዳ በመዘጋቱ እንዲሁም ፊታችን የነበረው ኦርኬስትራና ዘፈኑን መንቀሳቀሱን ሳናይ ወደኬካ አቅጣጫ ተዛውሮ በመገኘቱ ሁኔታው አስገርሞን ሳከ ጋባዢቻችንም አስቀድመው ሳይገኘውን “ከገባችሁ ጀምሮ ምን የተከመለ ነገር ተመክከታችሁ?” ብከው ጠየቁን። እኛም “ይህ ግድግዳ ፊት ያክነበረ ሲሆን አሁን ከየት መጣ? ዘፋኞቹስ ከፊታችን ወደኬካ ክፍል እንዴት ዞሩ?” ብከን ጠየቅናቸው። እነሱም ይህ የተቀመጠበት አዳራሽ ወከኩ ብቻ ምንም ሳይታወቅ የሚዞር መሆኑን ገኘው። በአዳራሹ ውስጥ የነበረው የሰው ብዛት መጠን የከዘው ስክነበረ እኛም የመሰከን ለመጥሩ የሆነችው ዘፋኝ በመኖር እሷን ከሚያት መሰከን ነበር እንጂ ኬካ ምክንያት ያከ እከመሰከንም። ግን የሰው የበከጠ ፍካኤትና ደስታ በሚሠራ አዳራሽ ውስጥ ተቀምጦ በመጋበዝና የአኬክሳንድርያን ከተማን ከመመከከት መሆኑን ከመረዳት ቻልን።

በዚሁ ቀን ምሽት ያያነው ኬካው ደግሞ ድምፃዊ ተጫዋች የሆነችውና በአዳራሹ ውስጥ በማሰተናገድ ካይ በብዛት የሚገኙት ወጣት አሜሪካን ሴቶች በሙታንታ ክብስ ብቻ የሚታዩ ስከሆን ነገሩ አስገርሞን ሰናወጋ “እናንተ ከዚህ ትደነቃክችሁ ጨርሱ ሙታንታ ሳይኖራቸው የሚዘፍኑበት አዳራሽ እከ ወሬ ብቻ ሰምቶ ከመጨድ እናሳያችሁ” ብከው ከግብዣው በኋላ እተባከው ሰፍራ ይዘውን ልዩ። አዳራሹ ሰፊ ሆኖ ከጭከማው የተነሳ ብዙ ሰው ያከበት አይመስልም። ነገር ግን ያሚረና የደመቀ ብርሃን ባከው እስቱጅ ካይ ፍፁም ራቂታቸውን ሆነው በየተራ የሚደንሱ ሴቶች ፈረንጆች አየን። እንዳገጣሚ ሆኖ የተቀመጠው ወደ እስቱጅና ወደ ሙዚቃው ማሽን ቀረብ ባከው ሰፍራ ስክነበረ በአርቲስት ስም የሚጠሩት ገዛቸው ያካንዳች የጨርቅ ምክክት ተራቂቶ የሚታዩት ወጣት አሜሪካዊ

ሴቶች የሚያሳዩትን የዳንስ ትዕይንት በንግግር ቃካት ማሳረዳት አይቻልም። ሙዚቃው የሚመራው በሚሸን ሰከሆነ የምትፈልገውን ዘፈን የምታስታክክው እራሷ ከእስቴጁ ካይ ወርዳ ነው። ስትደንሰ ጨርሶ ድካም የሚባል ጠባይ የከባትም። የሰውነቷ አቋሚ በአጥንት የተያያዘ ስከሚይመስል የምታደርገው እንቅስቃሴ ሁኩ ሰውነቷን እንደሚተጣጠፍ ጨርቅ በምትፈልገው ዓይነት ታጥፈዋክት፤ ትጠመዝዘዋክት። ይህም የአርቲስትነት ሙያ ከሚመክከተው ሁኩ ተደናቂነት እንደሚኖረው አያጠራጥርም።

የጉብኝት ጉዞአችንን በመቀጠል ከሸርጂኒያ በኋላ ስንጉበኝ ያቀድነው ኒው ጀርሲ የተባለውን ስቴት ነበር።

8/ ኒው ጀርሲ (NEW JERSEY)

በታሪክም ሆነ በከምነቱ እንዲሁም የኪቃውንት መፍከቂያ የሆነው ኒው ጀርሲ የገባነው ሰኔ 30 ቀን 1972 ዓ.ም ነበር። እንደደረሰንም በማዕገሰቱ ኒው ጀርሲ ወሰን ካይ የሚገኘውን የፊካደክፊያና ኬኩችን ቀበኤዎች እየተዘዋወርን ከማየት ችከናል። ኒው ጀርሲ ከፋብሪካዎችም በቀር በእርሻ ከም የሆነ፤ በከተማ ውስጥ የተፈጥሮ ደንና ትካክቅ ወንዝም ያከበት ነው። መኖሪያ ቤቶችም ሆኑ የገበያ አዳራሾች ወይም ፋብሪካዎች ተራረቀው የተሠሩ ሲሆን አክፎ አክፎ በከተማው ወሰጥ ሰፋፊ የእርሻ ሰብክም ይገኛል። የመንገዶቹም ብዛትና ሰፋት የተከየ ውበት ያከው ሆኖ ይታያል። በፊካደክፊያ ከተማ ከጉበኝነው ክዩ ክዩ ሰፍራዎች ኬካ ታሪካዊ ሆኖ የሚገኘው፤ የአሜሪካንን አገር የአስተዳደር አቋም ከዛሬ 200 ዘመን በፊት አሁን የሚታደድበት ህገ መንግሥት የተረቀቀበት ተዘጋጅቶም የተፈረመበትን አዳራሽ በምንጉበኝበት ጊዜ በጣም ብዙ ቱሪስቶች የነበሩ ሲሆን እኛም ተራችንን በመጠበቅ ከነሱው ጋር ተሰክፈን በሙዚየም መክከ የተዘጋጀውን ታሪካዊ ሰፍራ እየተዘዋወርን በጉበኝነበት ወቅት መጀመሪያ በዚያን ጊዜ የነበሩት አማካሪዎችና ትካክቅ ሰዎች የመከሩበት አዳራሽ፤ ከዚያም ሕግ መንግሥቱን ያረቀቁበትና የተከራከሩበት የተከየ አዳራሽ፤ በተሰማሙም ጊዜ የተፈራረሙበት አዳራሽ፤ የአባኩቹ ወንበርና ብዙ ጠረጴዛዎች፤ ደብዘዝ ያክ አረንጓዴ መክከ ያከው ዘርፈፍ ያክ የጠረጴዛ ክብሰ

እንዲከበሩ ሲታይ፤ እያንዳንዱም አባል በየወንበራቸው ግንባር ባከው የቀከም ማዕድ ካይ በሥርዓት ተቀምጦ የሚታይ፤ የፈረሙበት የዶሮ ካባ ብዕር ጭምር ይገኛል። ረጅም ሰዓት በፈጀው ጉብኝት አስረጂዎቹ ሲገኩት ይህ በየክፍሉ የሚገኘው ዕቃና የተፈረመበትም የዶሮ ካባ ክክ የዛሬ 204 ዘመን ህገ መንግሥቱን ያዘጋጁት ሰዎች የተጠቀሙበት መሆኑን ደጋግመው ነግረውናል።

በአዳራሽ በኩል ያከው አዳባባይ በዘመኑ በተዘጋጀ ትክክል ግንድ ካይ ተሰቅኮ የሚገኘውንም ታካቅ ደውክ በምንጉብኝበት ጊዜ “ይህ ደውክ አሜሪካንን ከዳር እስከ ዳር ድምፅ በማሰማት ስከ ህገ መንግሥቱ መመሥረት የምሥራች ቃክ ያበሰረ መሆኑንም አስገብኝዎቹ አጥጋቢ በሆነ መግከጫ በሚሰሙበት ጊዜ ከደስታቸው ሰማት የተነሣ ስከመስራቾቹ ጀግንነትና ትኩት እንደፋከራም በማድረግ ሲናገሩ እንባ ይታገካቸው ነበር። በዚህ ታሪካዊ በሆነ ሥፍራ ካይ ከዛሬ 200 ዓመት በፊት የነበሩትን ቤቶችና ደውኩን ጭምር፤ የአቀማመጡን ነካን ባጭሩ ከመረዳት መጠነኛ የፅሁፍ መግከጫ ከዚህ ማስታወሻ ጋር ይገኛል። የኒው ጀርሲና የፊካደክፍያ ጉብኝት በዚሁ ተፈፅሞ ጉዞአችንን ወደ ኒዎርክ በመቀጠል የኒው ጀርሲ ወሰን ኒዎርክ ከተማ ውስጥ ድረስ ስከሆነ ወደኒዎርክ በምንገባበት ጊዜ የነበረው ያገር ውበት፤ የፋብሪካዎች ብዛት እንደፎቅና ምድር ቤት ሆኖ እንደ ጨርቅ በፈከጉት ዓይነት ተሸንሽኖ የሚታየው መንገድ መሆኑን ያሳያል። እንደት አድርገው እንደቀየሱት ከጉብኝናቸው የአሜሪካን አገሮች ከፍተኛውን ሰምና ዝና ይዘው የሚገኙት የዚህ ዓይነቱ መንገዶች ናቸው።

9/ ኒው ዮርክ (NEW YORK)

ኒው ዮርክ ከተማ ውስጥ እንደገባን በከተማው አጠገብ የሚገኘውን ባህር አቋርጦ ወደ ማህክ ከተማ ከሚከፍ መኪናም ሆነ ባቡር ከባህር በታች ባከው ጉዳና የሚገኝ በመሆኑ እኛም በመጣንበት መስመር በኩል ከባህሩ በታች ወደ መሬት በመግባት ጉዞአችንን ቀጥክን ከኒዎርክ ማህክ ከተማ ዳውንታውን ደረሰን። የኒውዮርክን ከተማ ቀደም ሲከ አሜሪካ አገር ስገባ ያየሁትና ከሁከት ቀናት ያህል የተመከከትኩትም ቢሆን በጉብኝት ነገራችንም በሰርዓት

ያካየሁት ለከነበረ ባሁኑ ወቅት በትራፊኩ ትርምስምስና መጨናነቅ ምክንያት በመኪና መዞሩ ትዕግስትን ለከሚያስጨርስ አብዛኛውን ጊዜ የምንዘዋወረው በምድር ውስጥ ባቡር ነበር። በመጀመሪያው ቀን ከጌደኛዬ ጋር የጉበኝነው የተባበሩት መንግሥታት ዋና መሥሪያ ቤትን ለከሆነ እንደኬኩቹ ሰሚያ ጠቀስ ፎቅ ተወዳዳሪ የሆነው የዓከም መንግሥታት ሸንጎ ጽ/ቤት ከመሃክ ከተማ ያክራቀ ቢሆንም አቀማመጡ ከየት ያክ ነው። ሰፊ አደባባይና ከኤርፖርትም ያካነሰ ሜዳ ፓርኩንም አከው። እጅግ በሚያምረው አደባባይ ካይ የዓከም መንግሥታት ባንዲራዎች በሥርዓትና ባሚረ መክከ ሲውከበከበት በመታየት በጣም ያስደስታክ። በተሰጠው ጠቅላላ ዓከም አቀፍ ምን ካይ እንደተገኘው የ151 አባል መንግሥታት ሥም የሚገኝበት ሲሆን ሥም ዝርዝሩ ውስጥ ገባ ሲክ በተባበሩት መንግሥታት አባልነት የተመዘገቡበትን ዘመን ያገራቸውን ስፋትና የህዝብ ብዛት ይገልጻል፡ ፡ በዚሁ ኪስት በእርባ አምስተኛው ተራ ቁጥር ተመዝግቦ የምትገኘው አገራችን ኢትዮጵያም እንደ ኤውሮፓ ዘመን አቆጣጠር ከ1945 ዓ.ም ጀምሮ የተባበሩት መንግሥታት አባል መሆንዋን ሲያረጋግጥ ያገራቱ ስፋት በኪሎ ሜትር ካሬ 1,221,000 እንደሚሆን የህዝቧም ብዛት እ.አ.አ. በ1978 ዓ.ም 29,705,600 መድረሱን ያረጋግጣል።

በመግቢያው ካይ የሚገኙትን የድርጅቱን ጥበቃ ክፍል ወታደሮች ፍቃድ ጠይቀን ወደ ውስጥ ከገባን በኋላ ወደ አሴምብሊው አዳራሽ ከመሔዳችን በፊት ከመግቢያው ወክል ገባ ብኩ በስተቀኝ ባከው ስፍራ በመታሰቢያ ስም ወርቅ በመሰከ መክከ ታሪካቸውና ሰማቸው የተቀረፀውን ሠኬዳ ለንመክከት በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ከፍ ያክ አገልግሎት ካበረከቱት የተሰየመ ክፍል በመሆኑ እኛም እንደኬኩቹ ጎብኝዎች ጩከም ብኩ ወደሚገኘው ክፍል ገብተን የህኪና ፀኩት ከሚድረግ ትክናክ። በግድግዳው ሠኬዳ ካይ የሚታየው የወርቅ ፅሁፍ አንዱ ክፍል በኩርያ ጦር ሜዳም የወደቁትንም ወታደሮች ጭምር ለከሚገልፅ ቆራጥነትና ዝና ክባችን የኩራት መንፈስ ተሰማው።

በዚሁ አጠገብ ባከው ወክል ካይ በመስተዋት ውስጥ ሆኖ ከጎብኝዎች የሚታይ ከጨረቃ የመጣ ኩረት ድንጋይ ተመክከተና። ቀጥኩ ወደ መሰብሰቢያው አዳራሽ እክፈን በመሰብሰቢያው አዳራሽ ክፍ ክፍ ክፍኩችን

ከተመከከትን በኋላ እዚያው በሪሴፕሽን አካባቢ በሚገኘው ውበቱ በሚሣርከው ቡና ቤት ጉራ ብክን የምንፈልገውን በመጋበዝ በእንግዳ ማረፊያ አዳራሽ ጥቂት ዕረፍት በማድረግ ከቆየን በኋላ ተመከሰን።

በሚቀጥከው ቀን የጉብኝነው ዳውንታውን በተባከው ማህል ከተማ የሚገኘውን ክፍ ክፍ የገበያ አዳራሽና ሱቆች ነበር። ነገር ግን የኒው ዮርክ ከተማ ሙቀት በጣም የሚያስጨንቅና የሚያስፈራ ስኬሆን እንዳሰብነው ኒውዮርክ ከአንድ ሣምንት ከመቆየት ባከመቻካችን ከጌደኛዬ ጋር ተሰነባብተን እሱ ወደ ከንደን ጉዞውን ሲቀጥክ እኔም ስኬጥ ጠቅካካ ምርመራ ጉዳይ ኒው ጀርሲ የሐኪም ቀጠሮ ስኬነበረኝ ሁከተኛ ጊዜ አንድ ሣምንት ያህል ቆየሁ። በዚሁ ጊዜ ጠቅካካ የጤና ምርመራ ከማድረግ መካከም አጋጣሚ ስኬገንሁ ኒው ጀርሲ የክፍ ክፍ ነፍረጃልና ሐኪሞችና በከፍተኛ ሥም የታወቁ ሆስፒታሎች ያኩበት በመሆኑ በአንድ ሣምንት ውስጥ ምርመራው ተጠናቀክኝ ውጤቱም እጅግ ያስደሰተኝ ስኬሆን በዚያ በኩል ያከውን የህክምና ጉዳይ ጨርሼ እንደገና ከ3ኛ ጊዜ ወደ ኒው ዮርክ ተመክሼ መጣሁ። ወደ ኒው ዮርክ የተመከሰኩት በእውቶቡስ ስኬ ነበር ይህ አገር አቋራጭ በጣም ፈጣን የሆነ የህዝብ ማመካከሻ እውቶቡስ ምቹቱ ከእውሮፕካን አያንስም ብዬ ብናገር ስህተት አይሆንም። መታጠቢያ ቤትና መዝናኛ ክፍልም አከው። ኒው ዮርክ እንደደረሰኩ ሙቀቱን ከመቋቋም ስኬአክቻክኩ ሁከት ቀን ብቻ ቆይቼ ከካኪፎርኒያ በመጣሁ በአንድ ወር ከአንድ ሣምንት ውስጥ ከኒው ዮርክ ሣን ፍራንሲስኮ ኤርፖርት ከመድረስ 5 1/2 ሰዓት በመብረር ጉዞዬን ከጨረሰኩ በኋላ ከጆቼ ስኬተቀበኩኝ የመጀመሪያው ዙር ጉዞ መግከጫ በዚሁ ያበቃክ።

ከምሳክ ያህል ከታዩትና ከሚነገሩት በተጨማሪ የተያዙ ማስታወሻዎች

ሀ/ በይበከጥ ብዙውን ጊዜ የአሳከፍኩት በሳን ፍራንሲስኮ አካባቢ በሣንታ ክራ በተከይደም ሣን ሆዜ ሲሆን በኬኮች በተዘዋወርኩዋቸው ከምሳክ በትክክቶቼ ከተሞች እንደ ኒው ዮርክ፣ ቫካጎ፣ ዋሽንግተን፣ ኩስ እንጀከስ፣ ኦሃዮ፣ ኢንዲያና፣ ኒው ጀርሲና ፊካደኤልያ ባኩት ሁኩ በአሜሪካን አገር የሚገኙት ሽቀጦች ወይም በጠቅካካ የኢንዱስትሪና የፋብሪካ ውጤቶች ያኩባቸው ምንም ያህል ክፍ ክፍ ቅርፅ ይኑራቸው እንጂ ዓይነታቸው ምንም ያህል ክፍነት የከውም። ከካይ ሰማቸው

ከተጠቀሰው ትካክቅ ከተሞች ከካ እስከተኛ በሆነው በሳን ሆዜ ከተማ ያካውን የእንድ አካባቢ ሱቅ ከምሳኔ ያህል ክግዘፅ። ቤቱ በተጣከከ ሜዳና ፓርክ ንግም በየአቅጣጫው በሚገባ በተዘጋጀ ሰፍራ ካይ በፎቅ መክከ የተሠራ ነው። ወደሱቁ መግቢያ በር ዙሪያውን አካው። በቤቱ መካከል ከካይ ከፍት ሆኖ ፏፏቴና ወራጅ ውሃ በቦታው ይታያል። በዚሁ አካባቢ የህዝብ መዝናኛና መቀመጫዎች በብዛት ይገኛሉ። የሱቁ ሥም ኦክድ ሚኒ ሾፒንግ ሴንተር OLD MILL SHOPPING CENTER ይባላል። በውስጡ ከሰው ኑሮ የሚያስፈልገው ሁኩ ተሟክቶ ይገኛል። በዚሁ ሱቅ ወይም የገበያ አዳራሽ ከአገር ውስጥም ሆነ ከኢንተርናሽናል ወሬ ማሰብራጫ እንድ ፊድሮ ጣቢያ ስቱዲዮ፣ ስድስት የሲኒማ ቤት አዳራሽ እነዚህ በፊክሽን ዓይነት ውድድር የሚያደርጉት ናቸው። ክፍ ክፍ ከፍተኛና እስከተኛ ሆቴልና ምግብ ቤቶች አሉ። ከነዚሁ አንዳንዶቹ የቻይና፣ የጀርመን፣ የኢጣሊያ፣ የፈረንሳይ፣ የግሪክ፣ የራሺያና የአሜሪካን ሲሆን በመዝናኛው ከፍክ ባከው የኦርኬስትራ አዳራሽ ድማላዊ ተጫዋቾች ተመክካችን ያስደስታሉ። ፡ እንዲሁም እንደ ኩክቴል በሆኑ ከፍኩች ደግሞ የሚፈለገው ዓይነት መጠጥም ሆነ ከካ ከፎቁ ካይ ወደ ውስጥ ከማየት በተዘጋጀው መቀመጫ ካይ ሆነ እየተጋበዙ ፏፏቴና ዓሳዎች የሚጨፍሩበት ባህር ይታያል። በከካ በኩልም ቤተ መጻሕፍትና እንደ ሙዚየም በሆነ አዳራሾች ክፍ ክፍ ጥንታዊ የሆኑ የየሀገሩ ዕቃዎች ደምቀው ይታያሉ። የባንክ አገልግሎቶችም በየከፍኩ ይገኛሉ። እንግዲህ ይህ እንድ ሱቅ ተብሎ ይጠራል እንጂ የራዲዮ ጣቢያ ወይም ሲኒማና ሆቴል ተብሎ አይጠራም። ሱቁ ካይ እንደገዘፀው ከሰው የሚያስፈልገው ሁኩ የሚገኝበት ውስጥ ከውስጥ ሲሄዱ ታይቶ የሚያክቅ ነው። ስከዚህ ሱቆች ሲባሉ ብዙዎቹ በአዳራሽ መክከ ዓይነት የተዘጋጁ ናቸው።

ከ/ አሜሪካኖች በሳይንስና በቴክኖሎጂ ከከካው ዓከም ቀድመው የሚገኙ መሆናቸውን ሥራቸው ይመሰክራል። በአሁኑ ጊዜ ወደፊት ከ20 ዓመታት የሚያስፈልገውን ጥናት አጠናቀውና አምነውበት ሥራውን ከሚያንቀሳቀሰው ከኩምፒውተሩ አዘጋጅታው የሚገኙ መሆናቸው ይነገራል። እንግዲህ ወደፊት 20 ዓመታት የሚፈጀውን ሥራ ዛሬ ጨርሰው ከተገኙ ከካው ዓከም እነሱ ዘንድ ከመድረስ የሚፈጅበትን ጊዜ ማሰብ ነው። ከ20 ዓመታት በኋላ ደግሞ እርምጃው የዚህኑ ያህል እርቁ ስከሚገኝ እዚህ ካይ መመክከት የሚገባው በዚህ ዓይነት ፍጥነቱ ምን ጊዜም

የሚያቋርጥ መሆኑን ነው። ዛሬ ማናቸውም ሥራ ሲንቀሳቀስ የሚታየው በኩምፕረውተር ሲሆን አብዛኛው የትምህርት አሰጣጥና ፍካኞት ወደ ኩምፕረውተር ባከሞያነት እየተከወለ ይታያል።

ሐ/ በአሜሪካን አገር ሶሳይቲ በኩል ሲታይ አገሩ እጅግ በጣም ሰፊ እንደመሆኑ መጠን ባህላቸው በየቦታው የተከያየ መክከል ቢኖረውም አብዛኛው ክፍል የሚጠቀምበት እንዳንድ ጉዳዩ የሚታይ ነገር አለ።

ከምሳሌ አንድ ሰው ብዙ ወይም አንድ ክጅ ቢኖረው እስከ 12ኛ ክፍል ድረስ አስተምሮ ሴት ስትሆን እስከ 18 ወንድ ደግሞ ቢበዛ እስከ 21 ዓመት ድረስ ከወካጆች ጋር ቆይቶ ከዚያ በኋላ ራሱን ችኩ መኖር ግዴታ ነው። ቢፈክጉ እየሠሩ ይማራኩ፤ ካፈራኩም ሚስት እግብተው ወይም ጋራ ይዘው ይኖራኩ። እናት አባታቸውም ቤት ሆነው ከትምህርት ጋር ሥራ እየሠሩ ከሚያገኙት ደምወዝ ከኑሮአቸው የሚያስፈልገውን ወጪ የተወሰነ ገንዘብ ከቤተሰቦቻቸው መክፈል አከባቸው።

አባት እናት በእርጅና ምክንያት ሲደክሙ ሀብታሞች ከሆኑ ገንዘባቸውን ይዘው ወደሚሰማማቸው አገር ሔደው ይቀመጣሉ። ድሆችም ከሆኑ ክጀቻቸው የመጦር ግዴታ ስኬከባቸው የጡረታ ቤት ተብሎ በየቦታው የተቋቋመ ድርጅት ሰካካ ክጀቹ እዚያው ወሰደው ያስቀምጡዋቸዋል። የሚከፍኩት ነገር የከም። እንዳንድ ሃብታሞች ገንዘባቸው በጉ አድራጎች ድርጅት ሰካካ ሲሆኑ ብዙ ጊዜ ከክጀቻቸው ውርስ እያስተካከሩም። እድሜያቸው ከ65 ዓመት በኋላ የሆኑት ወንዶችም ሆነ ሴቶች በአውቶቡስ በሚዘዋወሩበት ጊዜ አይከፍኩም፤ ነፃ ነው። ሆኖም ቤትና ምግብ ቤት ገብተው ምግብም ሆነ መጠጥ ከተጋበዙ በኋላ የሚከፍኩት ግማሽ ዋጋ ሲሆን ከዚህ አገልግሎት ተብሎ ከአገሪቱ ተወካጆች ፎቶግራፍ ያከበት የተከየ ካርድ አካቸው። የውጪ አገር ሰዎች ደግሞ በፖለቲካቸው ይጠቀማሉ።

ባንድ ፊት ደግሞ የአሜሪካ ሶሳይቲ እንዳንድ ቦታ እንደሚነገረው ምቹት ሰክችቷቸው ቤት ንብረታቸውን በመተው የኤክስፖርት አገልግሎት፤ የሰክክና የትራንስፖርት አገልግሎት ባከመፈከግ ምግብም እንደፈከጉት በሚይገኝበት ቦታ ሆነው በደንበኛ ክብርና ጫማ ካከመጠቀሙ፤ ተቆጥበው ከመኖር የወሰኑም ይኖራሉ ይባላል።

እንዲሁም በከካ በኩል እንዳንዶቹ እንደ ቁም ነገር በመቁጠር እጩረቃ ካይ ቦታ ከመመራት የምትፈክጉ እየተመዘገባችሁ የቦታውን ካርታ በእንዳንድ ብር ከትገዙ ትችላላችሁ እያኩ በደንብ የተዘጋጀ የቦታ አቀማመጥ ካርታ እየመዘገቡ ሲሸጡ ካርታውን የሚገዙበትም ዋጋ እንዳከው በመገመት ያምኑበታል እየተባከ ይነገራል።

በከካ እንባር ደግሞ ወደ ጩረቃ የተደረገውን የጠፈር ጉዞ በመቃወምና ፈፅሞ ባከማመን ጠፈረተኞቹ ጩረቃ ካይ ያክደረሱና ኪደርስ የሚይችኩ መሆናቸውን የሚያወግዙ ክፍኮች መኖራቸው የሚያወሩ ክፍኮች ከዚህም ከካ በሚህበራዊ ኑሮ በኩል ጥቂቶቹ ሰብዓዊ ርህራሄ የጉደከው ጭካኔ ይታይባቸዋል። እንደ ሰው ቤተሰቦቹን በሙኩ (ሚሰትም ሆነ ክጆቹን) ወይም ከካ የውጪ ሰዎች በተከይዘው ወጣትነት ያላቸውን ክጆች የሚያስቅቅ ሁኔታ ይገድኩና መግደላቸውንም ወይም እምነው ሲያሳውቁ ከመገደብም ምን ማስረጃ እከህ በማከት ወንጀከኛው የፈፀመው ድርጊት እንደ ቀካኔ ነገር ይቆጠራል ይካኩ። ይህ መቼም ከሚሰሙትና ከሚነገሩት ሁኔታችን እንዳንዱን ከመጥቀስ ያህል ነው።

ከዚህም በቀር ደግሞ በጣም የሚያስገርመው ከሰሜም የሚቀፈው የቅሬታ ሰሜት የሚያሳድረው እግዚአብሔር በጥበቡ የፈጠረውን የሰው አካል (የቦታ አቋም) በቀዶ ጥገና ወንድን ወደ ሴትነት ሴቷን ወደ ወንድነት ከመከወጥ የሚሞክሩና የሚጥሩ ያደረጉም እኩ ይባላል። እንዲሁም ወንድና ሴት ባክና ሚሰት ወይም ጋደኛዎች መሆን ሲገባቸው ወንድ ከወንድ፣ ሴት ከሴት በጋደኝነት እንደባክና ሚሰት ሆነው ይኖራሉ። ይህም እራሱ እግዚአብሔር ያዘዘውን እንደመሻር የሚቆጠር ሰከሆነ ሰብዓዊ ፍጡር የሆነ ሁኩ ኪያወግዘው የሚገባ ይመስላል።

ከዚህ በካይ የተነገሩት በእንዳንድ ጥቂት ሰዎች የሚፈፀሙ መሆናቸውን ከማወቅ ያህል የተገኘሰ እንጂ እጅግ በሰከጠኑት በዚሁ በአሜሪካን አገር በአብዛኛው ክፍኮች በሚገኙት አብያተ ክርስቲያናትና በሚሲዮናውያን በሚተዳደሩ ዩኒቨርሲቲና ኩኬጆች ሁኩ የእግዚአብሔር ታካቅነት የሚይወደሰበትና የሚቀደሰበት የከም። ከብዙዎቹ አንዱ በኦክላሞማ ስቴት ውስጥ የሚገኝ ያንድ ትክቅ ዩኒቨርሲቲ ንጋዘዳንት ንጋራሰር በየሣምንቱ ዕሁድ ረጅም ጊዜ በሚፈጅ የእግዚአብሔር ምሥጋና ክርስቶስ ከሰው ክጆች ደህንነት መድኃኒት ስከመሆኑ በሚያሰማበት ጊዜ

የእግዚአብሔርን ታካቅነት ሲገልፅ የሃያካን ሁኩ በካይ ከታካቅነቱም ፍፁም ወደር የከከው መሆኑን እጅግ በሚያስደንቅ ከክብ በመነጮ ለሚች ደስታውንና ምስጋናውን ሲናገር እንባ እየተናነቀው ንግግሩን ያቋርጠው ነበር። በቴኬሺኸን አሚካይነት የሚያስማውንም መንፈሳዊ ንግግር ሁኩም ያዳምጠዋል። በቅርቡ ከአሜሪካን ህዝብና ከከካውም ዓከም በቴኬሺኸን ይታይ የነበረው ኒው ዮርክ ውስጥ የአሜሪካን ነጋዴዳንትና ም/ነጋዴዳንት የካቢኔና የኩንግሬሱ አባሎች እንዲሁም የሰቴቱ የተሰበሰቡት ሁኩ የተገኙበት 8 ቀን የፈጀ ታካቅ ስብሰባ በጉባዔው መደምደሚያ ካይ እጅግ በጣም ብዙ ህዝብ በተሰበሰበበት ወቅት ስብሰባቸውን በፀኩት የዘጉት እንድ የሃይማኖት ምሑር የሆኑ እግዚአብሔር ታካቅ ሃያክ የገኘዎች ገዢ በመሆኑ በመካው ዓከም ሠካም ያውርድ፣ ከሰካም የሚበክጥ የከም፣ በስብሰባችንም የተደረገውን ውይይት ይባርከው ሲኩ በሃይማኖት በኩክ ያካቸውን ጠንካራ እምነት ሲገልጹ አዳማጮም በተመሰገጡና በክባዊ ሰሜት ይመከከት ነበር። እንግዲህ እግዚአብሔር የሁኩም በካይና ሃያክ ገናና መሆኑን በመቶ ዘጠና ዘጠኙ ያመኑበት ሲሆን ጥቂት በሆኑ ወገኖች ካይ የሚታየው ተፈካጊ ያክሆነ አስከፊ ሥርዓት በሰው ካይ ጥፋት ወይም መቅሰፍት ከሚሰከተክ በቀር ዋጋና ጥቅም ኪኖረው አይችልም። ማናቸውም ጉዳይ ደግሞ ሆነ ክፉ ኪፈፀም የሚችከው በእግዚአብሔር ፈቃድ እንጂ በሰው ጥበብና ሃያክ አከመሆኑን መገንዘብ ከአዋቂነትም አስተዋይነት ነው።

በገንዘብ፣ በጥበብም ሆነ በከካ ኃይክ ኪፈፀም የማይቻለው እግዚአብሔር ሲፈቅድ ከመቅፅበት ይፈፀማል። በሱ ፈቃድ ካክሆንም አይፈፀምም። ትንሽ ትክቅ ሳይክ ከሁኩም ቸርነቱንና ምህረቱን ከሚሰጥ ፈጣሪ ድካም የከክበትን መሥጋና ከማቅረብ ከሚባዝኑ ምንጊዜም ትዕግስቱ ወሰን የከከው መሆኑንም ማመን አስተዋይነት ነው።

መ/ በአሁኑ ጊዜ በአሜሪካን አገር በተከይ በካኪፎርኒያ የሚገኙት ኢትዮጵያውያን ተማሪዎች አብዛኞቹ እየሠሩ የሚማሩ ናቸው። አክፎ አክፎ በአንዳንድ ሚሲዮኖች አሚካይነት ካክሆነ በስተቀር የግክ እስኩካርሺኖ ወይም ነባ ትምህርት ከሚገኘት ያዳግታል። እየሠሩ ከሚማሩት ክጅች በይበክጥ ሴቶቹ ከሥራ በገንዘብ ቁጠባ በኩክ ብክጫ አካቸው። ከምሳኬ ቀንና ከኪት ሳይመርጡና ዕረፍትም ሳይፈክጉ

ሁከትና ሶስት ሥራ በመስራት ገንዘብ አጠራቅመው ደህና ቤት ተከራይተው የቤት ዕቃዎችንም አሟክተው መኪናም ከገዙ በኋላ ሥራውን በመቀነስ ያካቸውን ጊዜ ወደ ትምህርት ፕሮግራም አመዝነው ትምህርታቸውን ይከታተላሉ። ይህም ከነባሮቹ እንጂ አዲስ ከሚመጡት አይደለም። ከአዲስ ተማሪዎች የአሜሪካን አገር ኑሮ ቀካክ አከመሆኑን ማወቅ ያስፈልጋል። አሜሪካን አገር በመምጣት ብቻ ከመማርም ሆነ ከመኖር በጣም አስቸጋሪ ነው። እህት፣ ወንድም ወይም መጠጊያና ጋደኛ ያካቸውም ቢሆኑ ቢያንስ 12ኛ ክፍል አገራቸው የጨረሱ መሆን አከባቸው። ምክንያቱም በመጠኑም ቢሆን ሥራ ይዞ ከመማር ይረዳዋል። ትግሩንም መከካከል ይችላሉ።

ይህን ዕድል ሳያገኙ ካገራቸው የወጡት ክጅት ያከባቸው የኑሮ ትግር በቀካኩ የሚገመት አይደለም። ማናቸውም የጉክበት ሥራ ቢገኝ እንኳን ከትምህርት ጊዜ አመቹ ሰካክሆነ ካከመማራቸውም ኬካ በኑሮ በኩል ያካሰቡት ትግር ያጋጥማቸዋል። አቋማቸው እራሳቸውን ከመርዳት ሆኖ ሲገኝ ከሚረዷቸው ጋር ተደጋግፎ ከመኖር ያበቃቸዋል። ለከዚህ ትምህርታቸውን ከማስፋፋት ዕድል አጋጥሟቸው የሚሄዱት ሁኩ እዚያ ከደረሱ በኋላ ሁኔታው እንዳያሳዝናቸው አስቀድሞ ከሚቀበካቸው ወይም ትምህርት ቤት ከፈኩጉካቸው የሚሰጣቸውን ምክር በጥሞና ማሰብና መፈፀም ለከሚጠቅማቸው ይህንኑ ቢያውቁት መክካም ነው።

አሁን እዚያ የሚገኙት የኔ ክጅት ሁከት ወንዶችና አንዲት ሴት ሲሆኑ ትክቁ ክጅ ወንዱ ቀደም ብኩ በራሱ ጥረት ተጻጽፎ ባገኘው እስኩካርሺፕ (ነፃ ትምህርት) ከቤተሰቦቹ ወይም ከመንግሥት አንዳት ወጪ ሣይጠይቅ በ1963 ዓ.ም ሐዶ የመጀመሪያውን በሚቴማቲክስና በቴክኖሎጂኬሽን የባችለር ዲግሪውን (BACHLOR OF SCIENCE IN MATHEMATICS AND TELECOMMUNICATIONS) ከአገኘ በኋላ ትምህርቱን በመቀጠል በሐሳብ እጁኬሽን የሚሰትራት ዲግሪውን ተቀብሏል።

እንዲሁም ትምህርቱን በማስፋፋት ከሶስተኛ ጊዜ በኢንጂነሪንግ ባከሙያነት ኢንጂነር በመሆን (ENGINEERING) የሚሰትራት

ዲግሪ ተቀብኮ አሁንም ትምህርቱን ወደ ከፍተኛ ደረጃ በማሳደግ ካይ ሰከሚገኝ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ዶክትሬቱን ያገኛል።

ከኩቹ ሁከቱ፣ ወንዱ በኩምጥውተር ጥናት ሴቷ ደግሞ በዚሁ በኩምጥውተር ሙያ ከመመረቅ ትምህርታቸውን እያከያፊዱ ናቸው።

ሠ/ በመጨረሻ ጊዜ የታሆ ሃይቅና የኔቫዳ ስቴት ጉብኝት

ኔቫዳ የተባከው ስቴት ከምሥራቅ ካኪፎርኒያ ጋር የሚዋሰን ሲሆን የሚገኘው ታሆ ከሚባል ከታወቀ የህዝብ መናፈሻና መዝናኛ ከተማ ሃይቅ ወሰን ባህሩን ከሁከት ስቴቶች ከፍኩ የባህር አቀማመጥ እንዲሟታየው እንዲሁ ከፍኩ የካኪፎርኒያ ግዛት ከሆነው ከታሆ ከተማ እንዲሁ ከፍኩ ደግሞ ከኔቫዳ ስቴት ወደ ሬኖ ከተማ ወገን አድርጎ በሚካፈል በባህሩ ሥዕክ ካይ እንደ መስመር ሆኖ ይታያል። ከሆነ ሆኖ ወይም ከሆነፍራንሲስኩ ያከው ርቀት 200 ሚሊዎን ነው። እነዚህ ሁከቱ አገሮች ካኪፎርኒያና ኔቫዳ ተካፍከው የሚታየው ባህር አቀማመጡ ዙሪያውን በጣም ከፍተኛ የሆነ በረዶ የሚከማችበት ጋራ የከበበው የጋራው ሥር ዙሪያውን ረባዳና ከተማውም በሙኩ እያከ ዘመናት ዕድሜ ባከው ከኢንዱስትሪ አገልግሎት በሚውኩ ደኖች የተሸፈነ ነው።

ሃይቅ ዙሪያውን በጣም ምቹ የሆነ አስፋፍት መንገድ አከው። የሃይቅ ውሃ ከሚንኛውም ባህር በተከየ መክከ የሚታይበት ደግሞ በውሃውና ከውስጡ ጥራትና ዕዳት የተነሳ በባህሩ ካይ በሚንሸራሸሩት ጀክባዎች ካይ ሆኖ በባህሩ ውስጥ ርቀትም ሆነ በቅርብ ጥክቀት የሚገኙትን ሚንኛውም ነገሮች ሁኩ ቁክጭ አድርጎ ማሳየቱ ነው።

የታሆ ከተማ ምንም ውፍረታቸውና ብዛታቸው ጉክቶ በሚታየው የደን ዛፎች የተባበበ ቢሆንም ከባህሩ ሁከት ከኩ ሜትር ራቅ ብኩ የእውሮፕካኑ ማረፊያ ሲሆን የባህሩን ዳርቻ ይዞ መደዳውን ሆቴሎችና የጀክባዎች መሳፈሪያ ጣቢያ በብዛት የሚገኝበት ነው። ፡ በከተማው ውስጥ ያኩት ቤቶች ሦስት አራተኛው እጅ ከሆቴል አገልግሎት የተሠሩ ናቸው። በዚሁ የሁከት አገር ይዞታ ሃይቅ ዳርቻ

ወደ ኔቫዳ ክፍክ በሆነው ከሁከት ቦታ ካይ በከፍተኛ ሥምና ዝና የታወቁ ሃራሰና ሣሃራ የተባኩ የቁማር መጫወቶች ከሙኩ የሆቴክና የክፍ ክፍ የሸቀጣ ሸቀጥ ሱቅ በተሟካ ሁኔታ ተዘጋጅተው ይገኛሉ። ከምሳኬ ያህክ እንደተረዳነው ያንዱ ክፍክ የቁማር መጫወቻ ድርጅት መደበኛ ሠራተኞች 6000 (ስድስት ሺህ) ሲሆን በመኪና ማቆሚያው ፓርኪንግ ከሠራተኞች ብቻ በተመደበው ከአምስት ሺህ ያካነሠ ከእንግዶች ደግሞ ከአስራ አምስት ሺህ በካይ የሚገመት መኪና ይታያል። የፓርኪንጉን ሜዳ ከሆቴኩ ፎቅ ካይ ወጥቶ እንጂ ከመሬት ካይ ሆኖ አቀማመጡንና ብዛቱን ከመገመት ያዳግታል። በአስራ ስምንተኛው ፎቅ ካይ ትክቅ የምግብ ቤት አዳራሽ ሰካክ እኛም ከመመከከት የቻክነው በዚሁ ስፍራ ሆነን ነበር። ይህ የምግብ ቤት አዳራሽ በባህዛዊ አሠራር ያማረ በእርት ሥራዎች ብረትን እንደ እርጥብ ቅጠልና አበባ፣ እንደ ከምከም ሣርና ቁጥቋጦ በማድረግ የእርቱ ባከሞያ የተራቀቀበት ሆኖ ይታያል። ከዚህ በካይ ስከመኪናዎች ብዛት እንደተነገረው በእውሮፕካን በባቡርና በእውቶቡስ የሚጋዘው ሲጨመር የህዝብ ብዛት የቱን ያህክ እንደሚሆን ከመገመት አያዳግትም።

ይኸው የቁማር ድርጅት በየዓመቱ ከእንድ ሣምንት ከሆቴክ የሚያስፈክገውን የትራንስፖርቱን ደርሶ መክሰ ችኩ አሥር ሺህ ትካክቅ ሃብታሞችን በነፃ እየጋበዘ ያስተናግዳል። ይህ የተጠቀሰው ከእንዱ ክፍክ ድርጅት ስከሆነ በዚሁ በኔቫዳ ስቴት በታሆ ሃይቅና ቦሬኖ ከተማ የሚገኘው የቁማር ድርጅት ብዙ ስከሆነ በየእንዳንዱ ክፍክ ያከውን መጠን በዚሁ መገመት ይቻላል። የሚሠራው ሃያ አራት ሰዓት ያከማቋረጥ ስከሆነ የሰው ቁጥር ምንጊዜም የሚነሰና የመብዛት ክፍነት አያሳይም። እርግጥ መደዳውን የህዝብ በዓክ በሆነ ጊዜ የሆቴክ ማረፊያ በፍፁም ባከመኖሩ በየድንኳኑ ስፍሮ ከሚታየውም በካይ ህዝቡ በየመኪናው ይገኛሉ። በዚህ ዓይነት ህዝቡ እንደ ሱስ ሆኖበት ከቁማር ጫዋታ ሲክ ሃያ አራት ሰዓት ሲጉርፍ የሚያሳየው ሠርቶ የሚያገኘውን ገንዘብ የሚያስረክበው ከቁማር ነው ማከት ይቻላል። ምናክባት በመቶ አሥር የሚሆነው መጠነኛ ዕድክ የሚያጋጥመው ይሆናል። የቀረው ግን ገንዘቡን እያረገፈ የሚሄድ በመሆኑ በጣም ያስገርማል።

በአሜሪካን ውስጥ ካኩት አገሮች የዚህ ዓይነት የቁማር ጫዋታ ቀደም ብኩ የተፈቀደው ከኔቫዳ ስቴት ብቻ በመሆኑ በዚሁ ስሙ በተጠቀሰው በሃይቁ አካባቢ ባከው ከተማ ከቁማርና ከሆቴክ ድርጅት በስተቀር ሬኖ ካይ ብቻ

እንድ ኩኬጅ ሲኖር ከካ ፋብሪካና ከፍተኛ ትምህርት ቤት የከም። ህዝቡ በሞካ የሚተዳደረው በነዚህ ድርጅቶች ሆኖ አብዛኛው ቁማር ተጫዋቾች ከከካ ስቴት በብዛትም ከካኪፎርኒያ የሚመጡ መሆናቸው ይነገራል።

የታሆን አካባቢ ሃይቅ ከመጡብኝት የሄድነው በአውቶሞቢክ ስኬሆን ከሳንፍራንሲስኮ ጀምሮ እስከ ኔቫዳ ወሰን ድረስ ያካው አብዛኛውን የእርሻ አገር ሆኖ በብዛት ደን ያከበት ገደክና ጋራ ሆኖ በየቦታው አክፎ አክፎ ከህዝብ መዝናኛ የሚሆኑ ድርጅቶች ይገኙበታል። ቦታውም ሃይቅ ዳርቻ ካይ ከሚገኙት ሆቴሎች ማረፊያ ከማግኘት እድል አጋጥሞን ስኬነበረ ያረፍንበት ቤት ክክ ባህሩን ተጠግቶ የተሠራ በመሆኑ ከቦታው ውበት ጋራ በምቶት በኩል የነበረው ዝግጅት ምንም የሚገድከው አክነበረም።

ረ/ በካኪፎርኒያ - ሳንሆዜ በቆየሁበት ጊዜ የነበረኝ የጊዜ

ማሳከፊያ ንግግራም ቀጥሎ እንዳከው ነበር፡-

ጠዋት ከ12 ሰዓት እስከ 1 ሰዓት ተኩል ፀኩት

ጠዋት ከ1 ሰዓት ተኩል እስከ 2 ሰዓት ተኩል ሩጫ

ጠዋት ከ3 ሰዓት እስከ 3 ሰዓት ተኩል ዋና

ጠዋት ከ3 ሰዓት ተኩል እስከ አራት ሰዓት ተኩል ቁርስ

ጠዋት ከ4 ሰዓት ተኩል እስከ 7 ሰዓት ተኩል የጥናትና ማንበቢያ ጊዜ

ጠዋት ከሰዓት በኋላ ከ7ሰዓት ተኩል እስከ 8 ሰዓት ተኩል ምሣ

ጠዋት ከሰዓት በኋላ ከ8 ሰዓት ተኩል እስከ 10 ሰዓት ተኩል የዕረፍት ጊዜ

ጠዋት ከሰዓት በኋላ ከ11 ሰዓት እስከ 12 ሰዓት ተኩል የእግር መንገድ የተከመደ ፀኩት ስኬሆን ግማሽ ሰዓት የመክበሻና የፅዳት ጊዜ ነው። ሩጫው ከእንድ ሰዓት የተመደበ ስኬሆን $3 \frac{1}{2}$ ሰዓት ወደ ዋናው ሰፈር ይገባል። ከአሥራ አምስት ደቂቃ በሙቅ ውሃ ውስጥ ገብቶ ሳይንቀሳቀሱ መቀመጥ ከዚያ ወደ መዋኛው በመዘዋወር 45 ደቂቃ የዋና እንቅስቃሴ ቀጥሎ አሥር ደቂቃ ሻወር ከተደረገ በኋላ ወደቤት ተመልሶ ቁርስ በመጋበዝ እቤት

መቆየትና መፅሐፍ ማንበብ። እስከ $8 \frac{1}{2}$ ሰዓት ምሣ ሆኖ ከምሣ በኋላ የቀን ዕረፍት መኝታ። በአሥር ሰዓት ተኩል ከሻይ ግማሽ ሰዓት ቆይቶ እስከ አሥራ ሁከት ተኩል ባከው ጊዜ ወደ መናፈሻ ሥፍራዎች ወይም በፈክጉት መስመር የእግር መንገድ እንቅስቃሴ። ከ $12 \frac{1}{2}$ ሰዓት በኋላ የጥሪ ግብዣ ከኬክ በጤና ምክንያት ወይም ከአዲስ አበባ የመጡ እንግዶች እንዳኩ እነሱን መጠየቅ፤ ከኬክም ወደቤት ገብቶ እስከ ምሽት $4 \frac{1}{2}$ ሰዓት ድረስ ቴኬሺኝ፣ ንፍን መመከከትና ዜናዎችን ማዳመጥ ነው።

የፎቶግራፍ ትዝታዎች

1. የቡክጋ ማስታወሻ
2. የተቀደሰ ጋብቻ
አጥካው ወከደ የሐንሰ እና ሐመረ ገብረዓድኅ
3. የፍሥሐ ትዝታዎች
4. የናትናዔክ ፍሥሐ አጥካው ትዝታዎች
NATNAEL FESSEHA ATLAW'S MEMORIES
5. የክጅ ክጆች
6. ክጆች
7. ወዳጅ ቤተሰብ
8. ክቶ ክቶ ማስታወሻዎችና ደብዳቤዎች
9. የአሜሪካ ጉብኝት

የተቀደሰ ጋብቻ

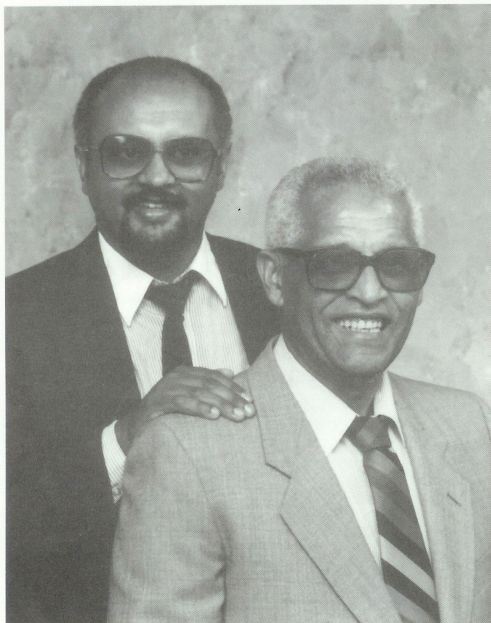
የተቀደሰ ጋብቻ

አጥላው ወልደ ዮሐንስ

የፍሥሐ ትዝታዎች

አቶ አጥላው ከመጀመሪያ ልጃቸው ከፍሥሐ ጋር በአሜሪካን አገር በ1980 ዓ.ም. የተነሱት

የናቲናኤል ፍሥሐ ትዝታዎች

የናቲናኤል ፍሥሐ ንዝታዎች

የጽዊት መዝሙር 23 ።

ስግዘሐብኬረ ስረሻዬ ነሁ፥ የመሃዳሳሳም የሰም።
 በሰመሰመ መስክ ያሳድረኛለኝ፤ በሰረፈት ሙቅ ዘንድ ይመራኛለኝ።
 ነፍሴን መሰሳት፥ ስለ ስሙም በጽዊት መንገድ መራኝ።
 በሞት ሞላ መካከል ስንኳ ብሃድ
 ስንተ ከሰኔ ጋር ነህና ከፋን ስለፈራም፤
 በቅርብና ምርኩዝ ስነሰው ያደርኩኛለኝ።

በፍቅ ገበታን ስዘጋጃለሁ በመላቱ ፍት ስፍት ሱሴን በዘዎት
 ቀበህ፥ ጽዊትም የተረፈ ነሁ።
 ቸርነትህና ምስክርነትህ በሕይወቴ ዘመን ሁሉ ይከተሉኛለኝ፥
 በስግዘሐብኬረም ቤት ስዘላለም ስኖራለሁ።

[illegible]

hcrz q. b2. 4puch: 25 hcr -

[illegible][illegible]

гг. 1987-1979-

Gr. MS. 100:

[illegible][illegible][illegible]

ሁሉ፡ገንተ፡ ግዴታዎች፡ ሊሰጡ፡ ይችላሉ፡፡
፲፱፡ መቼም፡ ሰኔ፡ ስኑ ሆኖ፡ ስለመጠየቅ፡
 ሆኖ፡ ሐሳቡ፡ ግምገማ፡ የሚሰጠው፡ እዚህም፡፡
 ሆኖ፡ ሐሳቡ፡ ግምገማ፡ የሚሰጠው፡ እዚህም፡፡

[illegible][illegible][illegible]

ሁለተኛው የጥያቄው ልዩነት ለአገሪቱ ለገንዘብ ልማት ማድረግ የሚችል
ሆኑ ሁሉ የፍጥነትና የጥራት ልዩነት ነው።

[illegible]

2-

መሰረቱ አገልግሎት፡ ነገረገባው፡ በአዲስ በሚሆኑ ልዩ፡ የሆኑ ጥፋት ሲሆኑ፡ አሳይተዋል፡

ከነዚህም፡ አንዳንዶቹ፡ በጠቅላላው

1ኛ) በጌት ጉዳይ፡ በኩል፡ መገናኛውም፡ የተሟላ ሆኖ፡ አንድ ሲገኝ፡ በማረጋገጥ፡

2ኛ) የራሳቸው፡ የሚኖሩት ጉዳይ፡ ከተሟላ ሲቀርብ፡ በምድቅ ተዘናኝቶ፡ አንድ ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡

3ኛ) ከሠራሃ፡ ልገሙ ከተሟላ፡ በቀንታ፡ ወደጌት በሚመጣ፡ አጭር ርቀት ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡

4ኛ) በሕገግምናው፡ በኩል፡ ያለውን ግዴታ፡ ጉዳይ፡ ከነገሩ ሠራሃው ሕገግምናው ወደጌት በመገኘቱ፡ አጭር ግዴታው ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡

5ኛ) ጉዳዩ፡ ከመጣ፡ አዲሱ ልዩ ልዩ አገልግሎት፡ የተሰጠው ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡

ከሰው ጉዳዩም፡ በየመልኩ፡ አንድ ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡ በጠቅላላው፡ መገናኛውም፡ አንድ ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡ በመሆኑ፡ አጭር ግዴታው ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡

ከቀርባቸው ወይም፡ የሕገግምናው፡ አጭር ግዴታው ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡ በመሆኑ፡ አጭር ግዴታው ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡

በገናኝት፡ አንድ ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡ በመሆኑ፡ አጭር ግዴታው ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡

በገናኝት፡ አንድ ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡ በመሆኑ፡ አጭር ግዴታው ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡ በመሆኑ፡ አጭር ግዴታው ሲሆን፡ በማረጋገጥ፡

የአንተ

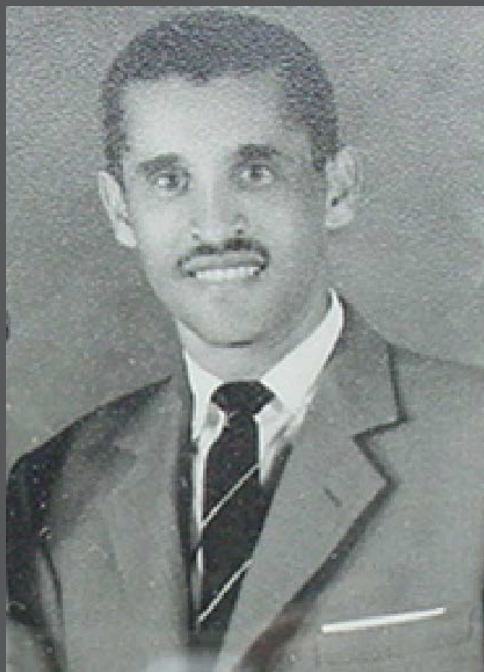
答: 已知: $\angle A = 100^\circ$, $\angle B = 40^\circ$, $\angle C = 40^\circ$, $\angle D = 100^\circ$, $\angle E = 40^\circ$, $\angle F = 40^\circ$

- [illegible]

1. ከመቀመጠት፡ በኋላ፡ አንድ ልግህን ካገኙት ልግህ
2. አንድ ደግሞ ከመቀመጠት በኋላ
3. አንድ ገንዘብ ያለው የሆነውን ገንዘብ
4. አንድ ሙሉ ሙሉ (ከፊት ለፊት)

[illegible]

አጥካው ወከደ ዮሐንስ

1912 - 1995

ምስኑን ነው በክፉዎች ምክር ያክሄድ፥ በኃጢአተኞችም መኘላዊ ያክቆሙ፥

በዋዘኞችም ወንበር ያክተቀመጡ።

ነገር ግን በእግዚአብሔር ሕግ ደስ ይከዋኑ፥ ሕጉንም በቀንና በኬኪት ያስባኑ።

እርሱም በውኃ ፈሳሾች ዳር እንደ ተተካካዮች፥ ፍሬዋን በየጊዜዋ እንደምትሰጥ፥

ቅጠክዋም እንደሚደረግፍ ዛፍ ይሆናክ፤ የሚሠራውም ሁኑ ይከናወንክታኑ።

ክፉዎች እንዲህ አይደኩም፥ ነገር ግን ነፋስ ጠርጎ እንደሚወስደው ትቢያ ናቸው።

ስከዚህ ክፉዎች በፍርድ፥ ኃጢአተኞችም በዳድቃኝ ማሳበር አይቆሙም።

እግዚአብሔር የዳድቃኝን መኘላዊ ያውቃኑና፥ የክፉዎች መኘላዊ ግን ትጠፋክ።

መዝሙረ ዳዊት 1